

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ՏԱՎՈՒՇԻ ՄԱՐԶ

ԴԻԼԻՋԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
2017-2021 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ

Հ Ն Ք Ա Մ Յ Ա Ջ Ա Ր Գ Ա Ց Մ Ա Ն
Ծ Ր Ա Գ Ի Ր

Կազմել է՝ համայնքի ղեկավար

Ա.ՍԱՆԹՐՈՍՅԱՆ

Հաստատվել է՝ համայնքի ավագանու _____ թիվ _____ ն որոշմամբ

ԴԻԼԻՋԱՆ 2016թ.
(համայնքի անվանումը)

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱՎԱՐԻ ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՈՒՂԵՐՁԸ

Համայնքի գործունեությունը մեծապես կախված է բյուջետային գործընթացի լավ կազմակերպումից, բյուջեի եկամուտների արդյունավետ հավաքագրումից և միջոցների խնայողական օգտագործումից: Գալիք տարիների համայնքի զարգացման հիմնական ուղղություններն են՝

- Բարելավել համայնքի ֆինանսական վիճակը՝ ճշտելով հողի հարկի և գույքահարկի բազաները և բարձրացնել սեփական եկամուտների հավաքագրման մակարդակը:
- Բարձրացնել բնակչությանը մատուցվող համայնքային ծառայությունների մակարդակը և որակը:
- Իրականացնել կրթության, մշակույթի և սպորտի բնագավառների համայնքային ենթակառուցվածքների պահպանման, շահագործման, նորոգման, գույքային վերազինման աշխատանքներ:
- Կապիտալ ներդրումներ կատարել համայնքի բնակարանային-կոմունալ տնտեսության, բարեկարգման և ճանապարհային տնտեսության բնագավառներում:
- Աշխուժացնել համայնքի մշակութային, մարզական և հասարակական կյանքը:
- Իրականացնել սոցիալական տարաբնույթ ծրագրեր:

Ես դիմում եմ համայնքի բնակչությանը, ավագանուն, համայնքային կազմակերպությունների աշխատակիցներին՝ շահագրգիռ մոտեցում ցուցաբերելու համայնքի բյուջեի միջոցների գոյացման, դրանց նպատակային օգտագործման, բյուջեի կատարման և վերահսկման ուղղությամբ:

Համայնքի ռազմավարական պլանը մշակվել է համայնքի ղեկավարի աշխատակազմի կողմից, բնակիչների, ավագանու անդամների, հասարակական կազմակերպությունների և այլ շահագրգիռ կողմերի հետ համատեղ: Որով սահմանվում է համայնքի ֆինանսական կառավարման հիմնական քաղաքականությունը գալիք 5 տարիների համար: Այն կդառնա ուղեցույց համայնքային ծառայությունների մակարդակի և որակի պահպանման, խթանման և բարձրացման համար:

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

1.1 ԱՇԽԱՐՀԱԳՐԱԿԱՆ ԴԻՐՔԸ, ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ԱԿՆԱՐԿ

Դիլիջան խոշորացած համայնքը ընդգրկում է հետևյալ բնակավայրերը՝ Դիլիջան քաղաք, Հաղարծին գյուղ, Թեղուտ գյուղ, Գոշ գյուղ, Հովք գյուղ, Աղավնավանք գյուղ, Խաչարձան գյուղ: Դիլիջան համայնքը գտնվում է մարզի հարավարևմտյան մասում: Համայնքը հյուսիսից եւ արևելքից 7277մ հատվածով սահմանակից է Ծաղկավան համայնքին, արևելքից 6806մ հատվածով՝ Սեւքար համայնքին, 7843մ հատվածով՝ Ենոքավան, 454մ հատվածով՝ Գետահովիտ, 24569մ հատվածով՝ Գանձաքար, 2107 հատվածով՝ Իծաքար, արևելքից 5610մ հատվածով՝ Նավուր համայնքներին, հարավից Գեղարքունիքի մարզին, հարավ-արևմուտքից՝ Կոտայքի մարզին, արևմուտքից՝ Լոռու մարզին:

Դիլիջան առողջարանային քաղաքը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության հյուսիս-արևելյան մասում Աղստեն գետի հովտում, ծովի մակերևույթից 1100-1510 մետր բարձրության վրա, շրջապատված Փոքր Կովկասի լեռնազանգվածներով: Համայնքի վարչական սահմաններում ընդգրկված հողերի ընդհանուր մակերեսը 4301.5 հա, անտառային հողերը /ազգային պարկ/ 1786.4հա: Օդի հարաբերական խոնավությունը 70% է, տեղումների քանակը՝ 637 մմ, արևափայլի տևողությունը՝ 2091 ժամ: Տարածքի հիմնական ջրային զարկերակը Աղստեն գետն է՝ իր վտակներով: Գետի ընդհանուր երկարությունը կազմում է 133կմ: Ամենամեծ վտակը համարվում է Գետիկը /30 կմ/: Գետակները տիպիկ լեռնային են, հոսում են ձորակներով: Բոլոր գետերի և գետակների ջրերը քաղցրահամ են: Տարածքը հարուստ է մակերևութային ջրերով: Բոլոր ձորերի տեսք ունեցող ցածրություններում հոսում են գետակներ, որոնց ընդհանուր քանակը հարյուրից ավելի է: Տարածքում շատ են նաև հանքային աղբյուրները, որոնցից իր արդյունաբերական նշանակությամբ աչքի է ընկնում Բլղանի աղբյուրը, որը հայտնի է Դիլիջան անվամբ: Այն ՀՀ ամենաարժեքավոր ջրերից մեկն է և օգտագործվում է բուժման նպատակով: Իր բնակլիմայական պայմաններով Դիլիջանը եզակի բնակավայրերից է: Քաղաքի չքնաղ բնապատկերը լրացուցիչ դրական ներգործություն է ունենում հիվանդների և հանգստացողների վրա: Քաղաքի ընդհանուր բնապատկերին առանձին հմայք է հաղորդում Աղստեն գետը իր վտակներով: Անտառի տարածքը Հայաստանի բնաշխարհի եզակի անկյուններից է, որն առանձնանում է հարուստ և յուրօրինակ կենսաբազմազանությամբ, մեզոֆիլ անտառային լանդշաֆտների, գիտական, ճանաչողական և տնտեսական բարձր արժեքներ ունեցող առանձին էկոհամակարգերի ու բնության հուշարձանների բնապահպանական, գիտա-ճանաչողական, առողջապահական և ռեկրեացիոն բարձր արժեքներով: Հյուսիս-արևելյան մասերում նրան հարում են Բագումի, արևմտյան և հարավ-արևմտյան կողմերից՝ Փամբակի, արևելքից՝ Մուրղուզի և հարավ-արևելքից՝ Արեգունի լեռները: Կիրճի լեռնային զանգվածները ծածկված են հարուստ անտառներով, որոնք վերջանալով լեռնային կատարներին, փոխարինվում են ալպյան մարգագետիններով: Դիլիջանին բնորոշ է մեղմ, լեռնա-անտառային չափավոր զով ամառը, արևաշատ տաք ձմեռը, ամբողջ տարվա ընթացքում չոր և տաք եղանակը: Հուլիսի միջին ջերմաստիճանը +18 է, հունվարինը՝ 0 ից -2: Օդի չորությունը առանձնապես արտահայտվում է ձմռան և գարնան ամիսներին: Տարածքի միջին բացարձակ բարձրությունը 1256 մետր է:

Հաղարծին գյուղը հիմնադրվել է 1815թ.-ին: Հեռավորությունը Երևանից 110կմ է, մարզկենտրոնից՝ 23կմ: Բարձրությունը ծովի մակերևույթից 900մ.:

Բնակլիմայական պայմանները՝ գտնվում է բարեխառն գոտում, ամառվա միջին ջերմաստիճանը +19 է, ձմռանը՝ -2:

Պատմամշակութային կոթողները՝ Հաղարծնի վանքային համալիր: Համայնքի զբաղեցրած տարածքը 2775.88հա է, որից՝ 1055.29հա արոտներ, 157.65հա վարելահողեր: Բնակչության զբաղմունքը՝ հողագործություն, անասնապահություն:

Թեղուտ գյուղը հիմնադրվել է 1925թ.: Գյուղը առանձին բնակավայրի կարգավիճակ է ստացել ՀՀ Գերագույն խորհրդի 1993թ. Նոյեմբերի 5-ի որոշմամբ: Թեղուտից մի քանի կիլոմետր հեռավորության վրա են գտնվում Հաղարծին և Ջուխտակ վանքերը, որոնք

հայկական ճարտարապետության լավագույն նմուշներից են: 109կմ
Հեռավորությունը Երևանից

մարզկենտրոնից 26 կմ: Բարձրությունը ծովի մակերևույթից 1040մ. է:

Բնակլիմայական պայմանները՝ գտնվում է բարեխառն գոտում, ամառվա միջին ջերմաստիճանը +19, ձմռանը՝ -2: Համայնքի զբաղեցրած տարածքը 248.01 հա է որից՝ 94.31 հա արոտներ, 10.67 հա վարելահողեր: Բնակչության զբաղմունքը՝ հողագործություն, անասնապահություն:

Գոշ գյուղը հիմնվել է 1840-1845թթ.: Առաջին բնակիչները եղել են նախկին Նոյեմբերյանի շրջանի Դոստուրու և Կոթի գյուղերից վերաբնակեցվածները: Որպես հին բնակատեղի հիշվում է դեռևս 10-11-րդ դարերից: 1178թ. կառուցվել է Գոշավանքի վանական համալիրը: Այն կառուցվել է Մխիթար Գոշի կողմից՝ Իվանե Զաքարյան իշխանի աջակցությամբ: Գոշավանքը եղել է միջնադարյան Հայաստանի հոգևոր և մշակութային խոշոր կենտրոններից մեկը, որտեղ ստեղծվել և պահպանվել են բազմաթիվ արժեքավոր ձեռագրեր: Այստեղ են ուսում առել և գործել Վանական վարդապետը և Կիրակոս Գանձակեցին: Գոշավանքը եղել և մնում է համաշխարհային պատմամշակութային կենտրոններից մեկը: Հեռավորությունը Երևանից 118կմ է, մարզկենտրոնից՝ 24կմ: Բարձրությունը ծովի մակերևույթից 1270 մ.:

Բնակլիմայական պայմանները՝ գտնվում է բարեխառն գոտում, ամառվա միջին ջերմաստիճանը + 19, ձմռանը՝ -2: Համայնքի զբաղեցրած տարածքը 9012.06 հա որից՝ 4457.94 հա արոտներ, 475.38 հա խոտհարք, 185.16 հա վարելահողեր: Բնակչության զբաղմունքը՝ հողագործություն, անասնապահություն Հովք գյուղն ամբողջապես եղել է աղբրեջանաբնակ, աղբրեջանցիների գաղթելուց հետո՝ 1989 թ-ից այն բնակեցվել է փախստականներով և ՀՀ տարբեր բնակավայրերի բնակիչներով: Հովք գյուղը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության հյուսիս-արևմտյան մասում, Իջևան Դիլիջան քաղաքների միջնամասում, ծովի մակարդակից բարձր է 800-ից 1200 մ, հեռավորությունը պետական սահմանից կազմում է 40 կմ: Ունի խիստ տարբերվող լեռնային ռելիեֆ, հարուստ է բնական անտառներով: Հովք գյուղի վարչական տարածքը կազմում է 5406,3 հա, կլիման մեղմ է, բարեխառն, ձմռանը համեմատաբար տաք է: Հունվարի միջին ջերմաստիճանը -8,2 է, հուլիսինը՝ + 25: Նվազագույն ջերմաստիճանը -30 է, առավելագույնը՝ +35: Հաճախակի են չորային, երաշտի տարիները, որից շատ է տուժում գյուղատնտեսությամբ զբաղվող գյուղացին: Տարածքով անցնում է Ադստե գետը:

Համայնքը գազաֆիկացված է:

Աղավնավանք գյուղը մինչև 1988թ. բնակեցված է եղել աղբրեջանցիներով և կոչվել է Մալահ: Հետագայում այստեղ վերաբնակեցվել են Աղբրեջանից բռնագաղթված մեր հայրենակիցները: Կան հավաստի պատմական տվյալներ, որ մինչև մոնղոլ-թաթարական արշավանքները այս տարածքը ևս բնակեցված է եղել հայերով, որի վառ ապացույցներն են միջնադարյան եկեղեցին, խաչքարերն ու այլ շինություններ: Այստեղ 12-րդ դարում կառուցվել է Սուրբ Աստվածածին եկեղեցին՝ իր օժանդակ կառույցներով: Այն ծառայել է նաև որպես ճգնարան:

Եկեղեցին ունի նաև 2-րդ անվանումը՝ Ախնաբաթ կամ Հախնաբաթ: Գյուղը գտնվում է Նոր Գետիկի ափին և ունի շատ նպաստավոր պայմաններ տուրիզմի զարգացման համար: Հեռավորությունը Երևանից՝ 130 կմ է, մարզկենտրոնից՝ 29 կմ, ՀՀ պետական սահմանից՝ 42 կմ: Բարձրությունը ծովի մակերևույթից՝ 1100 մ: Բնակլիմայական պայմանները՝ գտնվում է բարեխառն գոտում, ամռանը միջին ջերմաստիճանը + 19 է, ձմռանը՝ -3: Համայնքի զբաղեցրած տարածքը՝ 6887.91 հա, որից՝ 2026.75 հա արոտներ, 102.76 հա վարելահողեր: Բնակչության զբաղմունքը՝ բուսաբուծություն, անասնապահություն Խաչարձան գյուղը մինչև ազգամիջյան կոնֆլիկտը կոչվել է Փոլաղ և բնակեցված է եղել աղբրեջանցիներով: Փոլաղի տնտեսության հետ միևնույն վարչական տարածքում են գտնվել Աղբիլիսա և Սուրթել փոքր գյուղերը, որոնք նույնպես աղբրեջանաբնակ են եղել: 1989թ. տարածքը բնակեցվել է Աղբրեջանից բռնագաղթված հայերով, որից հետո այն անվանվել է Խաչարձան: Նախկին Սուրթել գյուղը աղբրեջանցիների հեռանալուց հետո բնակեցվել է Շահումյանի շրջանից բռնագաղթվածներով և վերանվանվել Գեղատափ: Այժմ այստեղ բնակվում են 20 ընտանիքներ, որոնք զբաղվում են անասնապահությամբ և հողագործությամբ: Համայնքն ունի տուրիզմի զարգացման համար լավագույն բնակլիմայական պայմաններ: Հեռավորությունը Երևանից 124կմ է, մարզկենտրոնից՝ 26 կմ: Բարձրությունը ծովի մակերևույթից 1088մ: Բնակլիմայական պայմանները՝ գտնվում է բարեխառն գոտում, ամառվա միջին ջերմաստիճանը

+20, ձմռանը՝ -2: Համայնքի զբաղեցրած տարածքը 5625.25 հա է, որից՝ 403.30հա արոտներ, 152.04հա վարելահողեր: Բնակչության զբաղմունքը՝ հողագործություն, անասնապահություն:

1.2 ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքի բնակչության թիվը կազմում է 27473 մարդ, որոնցից տղամարդիկ կազմում են 49,3 տոկոսը:

Համայնքի բնակչությունը

	Տարիքային խմբեր	Ընդամենը	Արական	Իգական
1	0-5 տարեկան	1562	852	710
2	6-19 տարեկան	3964	2084	1880
3	20-64 տարեկան	18684	9311	9373
4	64 տարեկանից ավել	3263	1304	1959
	Ընդամենը	27473	13551	13922

Բնակչության սոցիալական կազմը

Սոցիալական կազմը	Քանակը
կանայք	15881
Տղամարդիկ	11592
Թոշակառուներ	5057
Փախստականներ	650
միակողմանի ծնողագուրկ երեխաներ	162
հայրենական պատերազմի մասնակիցներ	8
Հաշմանդամներ	850
զբաղվածներ	8664
Գործազուրկներ	1764
ընտանիքների (ծխերի) թիվը	8127
փարոս ընտանեկան նպաստների համակարգում գրանցված ընտանիքներ	1010

1764 գրանցված գործազուրկների կրթական մակարդակը՝

Կրթություն	Քանակ
բարձրագույն կրթություն	118
միջին մասնագիտական կրթություն	379
Միջնակարգ կրթություն	1261

Դիլիջան համայնքում առկա են մոտ 8638 զբաղված քաղաքացիներ, որից ըստ տնտեսական ճյուղերի՝

Տնտեսական ոլորտ	Քանակ
Մշակող արդյունաբերություն. այդ թվում գյուղատնտեսական հումք մշակող	5
Էլեկտրաէներգիայի, գազի, ջրի արտադրություն և բաշխում	627
Շինարարություն	819
Տրանսպորտի և կապի բնագավառ	390
Բնակարանային կոմունալ տնտեսություն, բնակչության կենցաղապասարկման ոչ արտադրական տեսակների բնագավառ	197
Առողջապահության ոլորտ	640
Առևտրի և հանրային սննդի բնագավառ	1123
Կրթության, մշակույթի և արվեստի բնագավառ	627
Գյուղատնտեսական ծառայություններ	2365
Հյուրանոցներ. ռեստորաններ	326
Այլ ճյուղեր	1519

1.3 ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԸ

2016թ. Փետրվարի 14-ին Դիլիջանում կայացան տեղական ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններ: Ընտրվեց համայնքի ղեկավար և համայնքի ավագանի: Ավագանին բաղկացած է 15 անդամներից: Համայնքի ղեկավարի աշխատակազմի կառուցվածքը ներկայացված է թիվ 1 հավելվածով:

Համայնքի ղեկավարի աշխատակազմի և համայնքային ենթակայության կազմակերպությունների հաստիքների թիվը հետևյալն է՝

Համայնքի ղեկավարի աշխատակազմ	- 68
Թիվ 1 մանկապարտեզ ՀՈԱԿ	- 29
Թիվ 2 մանկապարտեզ ՀՈԱԿ	- 29
Թիվ 3 մանկապարտեզ ՀՈԱԿ	- 25
Թիվ 4 մանկապարտեզ ՀՈԱԿ	- 19
Թիվ 5 մանկապարտեզ ՀՈԱԿ	- 8
Թիվ 6 մանկապարտեզ ՀՈԱԿ	- 11
Հաղարծնի մանկապարտեզ ՀՈԱԿ	- 17
Թեղուտի մանկապարտեզ ՀՈԱԿ	- 13
Կենտրոնական գրադարան ՀՈԱԿ	- 29
Մշակույթի պալատ ՀՈԱԿ	- 27
Երաժշտական դպրոց ՀՈԱԿ	- 40
Գեղարվեստի դպրոց ՀՈԱԿ	- 26
Մարզահամալիր ՀՈԱԿ	- 19
Երկրագիտական թանգարան ՀՈԱԿ	- 13
Մանկական զբոսայգի ՀՈԱԿ	- 2

1.4 Ձեռնարկային թիվերի և սևեպի թիվեր

Դիլիջան համայնքում գրանցված ձեռնարկությունները և անհատ ձեռնարկատերերը ըստ գործունեության ոլորտների

Գործունեություն	Իրավաբանական ձեռնարկություններ	անձիք,	Անհատ ձեռնարկատերեր
Գյուղատնտեսություն	10		3
Ձկնորսություն	4		1
Լեռնահանքային արդյունաբերություն	2		
Վերամշակող արդյունաբերություն	64		24
Էլեկտրաէներգիա, ջրամատակարարում	3	գազ,	
Շինարարություն	16		3
Առևտուր, կենցաղային սարքավորումների նորոգում	209	մեքենաների,	359
Հյուրանոցներ, ռեստորաններ	23		
Տրանսպորտ և կապ	12		17
Անշարժ գործակալություններ	7	գույքի	7
Առողջապահություն և սոց. ծառայություն	9		2
Կոմունալ	16		3
Ընդամենը	375		419

Համայնքի արդյունաբերության հիմնական ուղղությունը մշակող արդյունաբերությունն է, որի մեջ առանձնանում է սննդամթերքի և ըմպելիքի արտադրությունը: Դրանց մեջ առանձնանում է կաթնամթերքի վերամշակմամբ զբաղվող «Դիլի» ՍՊԸ-ն, որն անասնապահական համալիր լինելուց բացի, զբաղվում է նաև պանրի արտադրությամբ: «Դիլին» ավանդական պանրատեսակներից բացի, արտադրում է նաև իտալական մոցարելլա, որոնք բոլորը պահանջված մթերքներ են Հայաստանում: Դարերի ավանդույթ ունի փայտամշակումը: Կան մանր ու միջին ձեռնարկատերեր, որոնք արժեքավոր ծառատեսակներից պատրաստում են զանազան շինանյութեր, գյուղատնտեսական գործիքներ, կենցաղային գործիքներ: Քարի վերամշակումը նույն պես ավանդական ճյուղ է, քանի որ կան տարբեր հանքավայրեր՝ քարերի բազմաթիվ տեսակներով: Տնտեսության բարելավման հետ միասին զարգանում է նաև այդ արտադրատեսակը: Աստիճանաբար աշխուժանում են նաև սպասարկման ոլորտի հաստատությունները: Գործում են Արդշինբանկի, ACBA-կրեդիտ ագրիկոլ բանկի, ՎՏԲ բանկի, Կոնվերսբանկի, Արարատբանկի, Ամերիաբանկի մասնաճյուղերը՝ իրականացնելով ծառայություններ: Ռեստորանները, խանութները զգալի թիվ են կազմում, որոնք աստիճանաբար առավել բարետես ու հարմարավետ են դառնում և իրականացնում են որակյալ սպասարկում: Համայնքում կան նաև առանձնատուն-հյուրատներ՝ հագեցած անհրաժեշտ պայմաններով, որոնք արդեն մի քանի տարի է ընդունում են զբոսաշրջիկներ արտերկրից, հանրապետության այլ բնակավայրերից: Տարեցտարի

ավելանում է ընտանեկան տուրիզմով զբաղվող ձեռներեցների թիվը: Համայնքում ստեղծվել է նաև տուրիզմի զարգացման տեղեկատվական կենտրոն: Համայնքի բնակչությունն ըստ զբաղվածության բաժանվում է մի քանի խմբի՝ մանր և միջին առևտրով զբաղվողներ, պետական և տեղական ինքնակառավարման կառուցվածքներում աշխատողներ, գործազուրկներ, սեզոնային շինարարություններում աշխատողներ, սպասարկման ոլորտում աշխատողներ, որոնք մոտավորապես կազմում են բնակչության 35-40%-ը:

1.5 ԲՆԱԿԵԼԻ ԵՎ ՈՉ ԲՆԱԿԵԼԻ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ՄՊԱՍԱՐԿՈՒՄ

Համայնքում բազմաբնակարան շենքերի թիվը կազմում է 105, որից 81-ը քարե է, 15-ը՝ պանելային, 9-ը՝ մոնոլիտ: Բազմաբնակարան շենքերից 49-ը ունեն թեք տանիք, 56-ը հարթ: Բազմաբնակարան շենքերի բնակարանների շուրջ 95 տոկոսը ներկայումս սեփականաշնորհված է: Բազմաբնակարան շենքերում բնակվող 2800 ընտանիքներից շուրջ 233-ը ընգրկված են ՀՀ-ի աղքատության ընտանեկան նպաստի համակարգում: Համայնքի բնակֆոնդի ընդհանուր մակերեսը 390.9 հազ. քմ է, որից բնակելի մակերեսը կազմում է 285.3 հազ քմ: 2753 բնակարաններից 2635-ը սեփականաշնորհված են, մնացածը՝ 118-ը համայնքային: Վերջին 20 տարում համայնքում բնակարանաշինություն չի իրականացվել և սկսած 90-ական թվականներից գնալով քաղաքում աճել է բնակարանի կարիք ունեցող ընտանիքների թիվը: Այն հիմնականում պայմանավորված է քաղաքի զարգացման, բնական աճի և աշխատանք որոնող մարդկանց ներհոսքի հետ: Ներկա պահին քաղաքում բնակարանային կարիք ունեցող ընտանիքների թիվը գերազանցում է 500-ը: Նրանց մեծ մասը՝ հատկապես երիտասարդ ընտանիքները, բնակվում են վարձակալությամբ:

Համայնքում առկա են 8200-ից ավել առանձնատներ: Բնակարանով անապահով և կարիքավոր ընտանիքների թիվը 750-ից ավելի է, որը տարեցտարի ավելանում է: Երկրաշարժից հետո առաջացել են բազմաթիվ վթարային տներ, որոնք ֆինանսական միջոցների բացակայության պատճառով չեն վերանորոգվում:

1.6 ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՇԱՐՆԵՐ

Համայնքի վարչական սահմաններում ընդգրկված հողերի ընդհանուր մակերեսը 26723.9 հա, այդ թվում՝

Հողերի տեսակը	Միավորը /հա/
բնակավայրերի փաստացի սահմաններում ընդգրկված	1589.4
արդյունաբերության, ընդերք օգտագործման և այլ արտադրական նշանակության	213.9
էներգետիկայի, կապի, տրանսպորտի կոմունալ ենթակառուցվածքների	63.1
հատուկ պահպանվող տարածքների	306.1
հատուկ նշանակության	60.3
գյուղատնտեսական նշանակության	8323.5
անտառային /ազգային պարկ/	2797.1
Զբային	37

Անտառային գոտում գերակշռում են անտառային շականագույն հողերը, դրանք աչքի են ընկնում հզորությամբ և հորիզոնների լավ դիֆերենցվածությամբ: Կարբոնատներով հարուստ ապարների վրա զարգացած են հողերը, որոնք տափաստանացված շականակագույն հողերի հետ միասին մոզայիկ հանդիպում են ողջ անտառային գոտում: Ենթալայան գոտում զարգացած են լեռնամարգագետնային

սևահողերը: Այնտեղ որտեղ տարածքը էրոզացված չէ , հողերը աչքի են ընկնում հզոր հումուսային շերտով մինչև 40 սմ:

Անտառները հիմնականում ունեն բնական ծագում: Երկրաբանական կառուցվածքը բարդ ու բազմազան է: Այստեղ հանդիպում են գրեթե բոլոր երկրաբանական ժամանակաշրջանների ապարներ: Սակայն առավել տարածված են յուրայի, վերին կավճի, էոցենի, օլիգոցե-միոցենի ու չորրորդական հասակի ապարների գոյացումներ:

Տարածքում կան մետաղային և ոչ մետաղային բազմաթիվ և բազմատեսակ հանքավայրեր: Օրինակ. մետաղներից՝ ծարիրի, պղնձի, գունավոր ու թանկարժեք այլ տարրերի, երկաթի ու մանգանի հանքավայրեր, իսկ ոչ մետաղային հանածոներից՝ կրաքար, ավազ, դոլոմիտ, խիճ, գլաքար, կավ, պորֆիրիտ, ավազաքար և այլ շինանյութերի հանքավայրեր:

Դիլիջան քաղաքային համայնքը և նրան հարող տարածքն աչքի է ընկնում գեղատեսիլ լանդշաֆտով, նշանակալից ռելիեֆային ռեսուրսներով, եզակի պատմաճարտարապետական հուշարձանների առկայությամբ:

1.7 ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Բնակչության 10-15%-ը զբաղվում է գյուղատնտեսությամբ: Գյուղատնտեսական նշանակության հողերը բաշխված են հետևյալ կերպ՝ .

Տեսակ	հա
Խոտհարքներ	91.3
Արոտավայրեր	4527.7
Վարելահողեր	998
Այլ հողատեսքեր	12.2

Գտնվելով խոնավ կլիմայական պայմաններում, հողերը չեն ոռոգվում, բնականից հարուստ չեն հումուսով:

Պտղատու այգիները տնամերձ են և կազմում են 249 հա: Բերքատվությունը բարձր չէ՝ ոչ բարենպաստ կլիմայական գործոնների պատճառով:

Հաղարծին գյուղում տնտեսությունները հիմնականում զբաղվում են եգիպտացորենի և կարտոֆիլի արտադրությամբ և անասնապահությամբ: Ոռոգման ջրի բացակայությունը դժվարացնում է գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության կազմակերպումը:

Հովք գյուղում բնակչությունը հիմնականում զբաղված է գյուղատնտեսական աշխատանքներով: Հիմնական զբաղմունքը անասնաբուծությունն է: Անասնաբուծության հիմնական ճյուղը խոշոր եղջերավորներն են՝ 629 գլուխ, որից կովեր 295 գլուխ, երինջ -68 գլուխ, արտադրող ցուլեր -40 գլուխ: Գյուղում տարածված է նաև մեղվապահությունը՝ 408 մեղվաընտանիք, թռչունների թիվը՝ 1154:

Անասնապահությամբ զբաղվողները արտադրում են կաթ, միս, բուրդ, մեղր: Խաչարձան, Աղավնավանք, Թեղուտ գյուղերում ոռոգման ջրի բացակայության պատճառով դժվարանում է գյուղմթերքների արտադրության կազմակերպումը: Տնտեսությունները հիմնականում զբաղվում են եգիպտացորենի ու կարտոֆիլի արտադրությամբ և անասնապահությամբ:

Գոշ գյուղում 180 ընտանիք զբաղվում է գյուղատնտեսությամբ, որոնց թիվը գնալով նվազում է՝ կապված ոռոգման ջրի սղության հ ե տ:

1.8 ԲՆՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՇՐՋԱԿԱ ԲՆԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Դիլիջանի օդի աղտոտվածությունը չի գերազանցում նորմատիվային մակարդակը: Դիլիջան համայնքի հիմնական գետը Աղստեն է: Գետն աղտոտվում է արտադրական և կենցաղային հոսքաջրերով, որոնք գետ են թափվում առանց մաքրման կոյուղու ցանցով և անկազմակերպ ջրնետքերով: Հոսքաջրերի մաքրման կայանը ներկայումս չի աշխատում:

Շրջակա միջավայրի վրա զգալի ազդեցություն են գործում համայնքի թափոնները, որոնք պահեստավորվում են Հաղարծին գյուղի մոտ գտնվող աղբավայրում: Թափոնների տարեկան ծավալը կազմում է 5.4 հազ. խոր.մ:

Հովք, Խաչարձան, Աղավնավանք, Հաղարծին, Գոշ գյուղերում աղբահանությունը կատարվում է անհատական ձևով՝ միայն կենտրոնական հատվածում:

Դիլիջան համայնքի կանաչ տարածքների ընդհանուր մակերեսը կազմում է 1947 հա: Չնայած համայնքի կանաչապատվածության ընդհանուր բարձր աստիճանի, ընդհանուր օգտագործման կանաչ տարածքներով /գրոսայգիներ, պուրակներ/ բնակչության ապահովվածությունը ցածր է: Հատուկ նշանակության կանաչ տարածքների զգալի մասը կարիք ունեն մեծածավալ վերականգնողական միջոցառումների:

1.9 ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ, ԺԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Աշխարհագրական դիրքի պատճառով մեր քաղաքը տեղադրված է թեք լանջերի վրա և փողոցները կառուցված են կրող հենապատերով: Այն կազմում է շուրջ 89792 խմ ծավալ:

Քաղաքում ունենք 22 կամուրջներ:

Դիլիջան համայնքն ունի համայնքային ենթակայության 461.4 հազ. քառ. մետր մակերեսով փողոցներ և ճանապարհներ: Համայնքում մեծ ծավալի շինարարական աշխատանքներ են իրականացվում բարեկարգման, կենտրոնական հատվածի ճարտարապետական ամբողջական ձևավորման ուղղությամբ: Այդ աշխատանքներն իրականացվում են քաղաքաշինության պահանջներին համապատասխան, առավելագույնս հաշվի առնելով առողջարանային քաղաքի առանձնահատկությունները և պատմական միջավայրի պահպանման կարևորությունը: ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի հետ համատեղ համայնքում իրականացվել են 145000,0 մլն դրամի ծրագրեր, որում նշանակալի է քաղաքի ներդրումը: Համատեղ իրականացվել է լճափից մինչև հրապարակ ընկած տարածքի ճարտարապետական ձևավորում, մայթերի դեկորատիվ պարապետի կառուցում „Առյուծների աստիճանների,“ և դրան հարակից այգու վերակառուցման աշխատանքների ծրագիրը, Սյասնիկյան փողոցի կենտրոնական հատվածի բարեկարգման ծրագիրը՝ համապատասխան ճարտարապետական ձևավորմամբ և քանդակային էլեմենտների տեղադրմամբ: Գեղեցիկ Դիլիջան /Սյասնիկյան 76, 78 շենքերի արտաքին տեսքի և միջանցքների վերանորոգում, Սյասնիկյան փողոցի շենքերին հարակից տարածքի բարեկարգում/ աշխատանքները, ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի հետ համատեղ զգալի աշխատանքներ են կատարվել երեք համատիրությունների ստեղծման շուրջ, որի համար կատարվել է 1500.0հազ.դրամ ներդրում:

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների կառավարությունը՝ ի դեմս ԱՄՆ Միջազգային Զարգացման Գործակալության, Միավորված Ազգերի Զարգացման Ծրագիրը, <Կոկա-Կոլա> կորպորացիայի Եվրասիայի և Մերձավոր Արևելքի բաժանմունքը և Դիլիջանի քաղաքապետարանը համատեղ, քաղաքի էկոհամակարգը բարելավելու նպատակով իրականացնում են հոսքաջրերի մաքրման կայանի կառուցման աշխատանքներ Աղստև գետի վրա:

Ավարտվում է լուսավորության ցանցի վերականգնումը: Միայն այդ նպատակով քաղաքապետարանը հատկացրել է 89219,3 հազ. դրամ: Վերականգնվել է Այգեստան փողոցի, Ուսանողական փողոցի նրբանցքների, Սյասնիկյան փողոցի 1-ին նրբ. և Կալինինի փողոցի 2-րդ փակուղու փողոցային լուսավորության համակարգը: Վերակառուցվել է Հովսեփյան փողոցի վերջնահատվածի փողոցային լուսավորության համակարգը: Ձեռք են բերվել և տեղադրվել կախովի լուսարձակներ /33 հատ/ և սյուներին ամրացվող լուսարձակներ /62 հատ/: Հայաստանի վերականգնվող էներգետիկայի և էներգախնայողության հիմնադրամ միջազգային կազմակերպության հետ համատեղ 300 լուսավորության սյան լուսատուներ փոխարինվել են էներգախնայողական լուսատուներով-14000. 0 հազ. դրամ: Անդրանիկի թաղամասի որոշ հատվածներում կատարվել է փողոցային լուսավորության ցանցի վերակառուցման աշխատանքներ:

Քաղաքային նշանակության ճանապարհների փոսային նորոգման և ասֆալտապատման համար հատկացվել է 416376,4 հազ.դրամ, հիմնանորոգվել են Սայաթ-Նովա փողոցը, Անդրանիկի թաղամաս տանող ճանապարհը: <Ակբա-Կրեդիտ Ազրիկոլ> բանկից մինչև Սյասնիկյան փողոցում գտնվող Երկրագիտական թանգարան ընկած ավտոճանապարհի երթևեկելի մասը, Ուսանողական փողոցը, Շահումյան փողոցի և Շահումյան ու Սայաթ-Նովա փողոցներն իրար միացնող Շահումյան փողոցի 3-րդ

նրբանցքի ճանապարհի ավտոտրանսպորտի երթևեկելի մասը, Մյասնիկյան և Հակոբջանյան 3-րդ նրբանցքի հատման հատվածից, Շահումյան փողոցով մինչև Գայի փողոցի վերջնահատվածում գտնվող շրջադարձն ընկած ճանապարհահատվածը, Աբովյան փողոցի սկզբնամասից մինչև շրջադարձն ընկած ճանապարհահատվածը, Օրջոնիկիձե փողոցի 1-ին նրբանցքի վերջնահատվածի և 2-րդ նրբանցքի ճանապարհը: Ավարտվել է Շամախյան 4-րդ նրբանցքի 1կմ 16մ ճանապարհի ասֆալտապատման աշխատանքները, որն իրականացվել է ԻՖՍԱԴ-ի ծրագրի հետ համատեղ, որին համայնքային ներդրումը կազմում է 8000,0 հազ.դրամ: Մոլդովական 49 հասցեից մինչև Վ. Անանյանի անվան դպրոց ավտոճանապարհը ամբողջությամբ ասֆալտապատվել է: Ամբողջովին բետոնացվել է Մոլդովական 18/6 հասցեին հարակից ավտոճանապարհը:

Կատարվել է Մյասնիկյան փողոցի /հատված կմ 1+000 - կմ 1+250/ ճանապարհահատվածի, Հովսեփյան փողոցի և ներհամայնքային նշանակության մի շարք այլ փողոցների ավտոտրանսպորտի երթևեկելի մասի ասֆալտբետոնե ծածկի փոսային նորոգման աշխատանքներ: Խճապատվել է Շամախյան թաղամասի Վ. Անանյան ու Այգեստան փողոցը միացնող և ակումբի շենքից մինչև Վ. Անանյան փողոցին միացնող հատվածների ավտոտրանսպորտի երթևեկելի մասը: Կառուցվել է Պապանինո թաղամասի և Շլորկուտի գերեզմանատներ տանող ճանապարհները: Կատարվել է Մանթաշյան փողոցի թիվ 1 տնից մինչև Սայաթ-Նովա փողոցի հատման հատվածի ավտոճանապարհի երթևեկելի մասի և Կամո փողոցի թիվ 4 հասցեի տանը հարակից տարածքի ավտոտրանսպորտի երթևեկելի մասի բետոնացման և Սարալանջ թաղամասի ճանապարհի հիմնահատակի իրականացման աշխատանքներ:

Քաղաքի տարբեր հատվածներում կատարվել է դեկորատիվ ճաղաշարով մետաղական բազրիքների պատրաստման և տեղադրման աշխատանքներ -35981,6 հազ. դրամի:

Ներհամայնքային նշանակության Կալինինի, Գետափնյա, Մյասնիկյան, Սայաթ-Նովա, Գայի և Շահումյան փողոցներում կատարվել է ճանապարհային նշանների տեղադրում, փողոցների և հետիոտնի համար նախատեսված անցումների նշագծում: Քաղաքի տարբեր հատվածների ավտոտրանսպորտի երթևեկելի մասում տեղադրվել են ռետինե տարբերանշաններ: Դիլիջանի քաղաքային համայնքում կատարվել է 100 շենքերի համարակալում, տեղադրվել են ճանապարհային նշաններ, լուսաֆորներ, կատարվել է փողոցների նշագծում:

Իրականացվել է ներքաղաքային ուղևորատար ավտոտրանսպորտի 18 կանգառների պատրաստման և տեղադրման աշխատանքներ-9871,2 հազ. դրամ: Կատարվել է քաղաքի 9 կանգառների արդիականացման և վերակառուցման աշխատանքներ, ինչի համար հատկացվել է 9298,3 հազ. դրամ: Կանգառներում տեղադրվել են նոր նստարաններ:

Մաքսիմ Գորկի և Մյասնիկյան հասցեներում կառուցվել է քաղաքային զուգարան-14771,0հազ. դրամ:

Իրականացվել է հնգաթև հուշարձանի և օղակաձև խաչմերուկի հարակից տարածքների բարեկարգում և ճարտարապետական ձևավորում: Բարեգործական միջոցներով պատրաստվել և տեղադրվել է «Միմինո» արձանախումբը:

Նորոգվել են համայնքի 95-ից ավել բազմաբնակարան շենքերի տանիքներ, կոյուղագծեր, Գետափնյա փողոցի 18 բնակելի շենքերի, Կամո փողոցի 72,74 հասցեների, Սայաթ Նովա փողոցի, Շահումյան փողոցի 17 բազմաբնակարան բնակելի շենքերի և Կալինինի փողոցի 17 բնակելի շենքերի շքամուտքերը, փոխվել են պատուհանները և դռները: Վերակառուցվել են Հովսեփյան փողոցի թիվ 9 շենքերի աստիճանավանդակները: Նշված աշխատանքների համար հատկացվել է 416378,4 հազ.դրամ գումար: Վերականգնվել է 15 բազմաբնակարան շենքերի վերելակները, ինչի համար հատկացվել է 45367,1 հազ.դրամ: Իրականացվել է երկրաշարժից վթարված Հովսեփյան 83 շենքի ամրացման աշխատանքներ:

Փլված հենապատերի վերակառուցման զգալի աշխատանքներ են կատարվել, այդ աշխատանքների համար հատկացվել է 184979,5 հազ. դրամ գումար: Վերակառուցվել և ամրացվել են Մյասնիկյան փողոցում գտնվող ամֆիթատրոնին հարակից հենապատը, Կալինինի փողոցի թիվ 144Ա, Օրջոնիկիձե փողոցի թիվ 30 և 35 , Իվանով փողոցի թիվ 35, Սայաթ-Նովա փողոցի թիվ 16, 121, 106 և 108, Մաքսիմ Գորկի փողոցի թիվ 41, Գայի փողոցի թիվ 29, Հակոբջանյան փողոցի 1- ին նրբանցքի թիվ 9, Մանթաշյան փողոցի թիվ 3 և 9 հասցեներին տներին հարակից հենապատերը: Նշված հենապատերի վերակառուցման աշխատանքների համար հատկացվել է 43317.0 հազ.դրամ գումար: Կառուցվել է թիվ 2 մանկապարտեզին հարակից հետիոտնի անցուղին: Շահումյան, Կալինինի, Մյասնիկյան, Գետափնյա փողոցներում կատարվել է փողոցների մայթերի հիմնանորոգման, կանաչապատման և զազոնների վերականգնման աշխատանքներ, ինչի համար հատկացվել է 20000.0 հազ.դրամ:

ՎՀԱ-ի ծրագրի շրջանակներում և համայնքի ներդրմամբ իրականացվել է փլված խախտված հենապատերի, հեղեղատարների և եզրաքարերի վերանորոգման օժանդակ աշխատանքներ: Իրականացվել է նաև կենտրոնից դեպի հիվանդանոց տանող հետիոտն ճանապարհի վերանորոգման աշխատանքներ:

Օրջոնիկիձե փողոցի թիվ 67 և 69 հասցեների շենքերի շրջակայքում կառուցվել է հուշարձան աղբյուր: 30 բակերում կառուցվել են խաղահրապարակներ: 30 բակերում տեղադրվել են զրուցատաղավարներ: Կատարվել է քաղաքային զբոսայգու տարածքում տեղակայված խաղային ատրակցիոնների և զբոսայգիի սնուցող կոմունիկացիաների վերանորոգում:

Քաղաքի կենտրոնական հատվածը առավել բարետես դարձնելու նպատակով փողոցային լուսավորության լապտերների հենասյուների վրա տեղադրվել են դեկորատիվ ծաղկամաններ: Կենտրոնական հատվածում պատրաստվել և տեղադրվել են դեկորատիվ ճաղաշարով մետաղյա բազրիքներ:

Գազաֆիկացման աշխատանքներ են իրականացվել Շամախյան թաղամասում, ինչի համար հատկացվել է 24492.7հազ.դրամ, Սարի փողոցում՝ 3000,0հազ. դրամ:

Զգալի աշխատանքներ են իրականացվել աղբահանության և սանիտարական մաքրման բարելավման՝ առողջարանային քաղաքին վայել կազմակերպելու ուղղությամբ: ԱՄՆ-ի Միջազգային Զարգացման Գործակալության կողմից ֆինանսավորվող „Ռիսըրչ Թրայանգլ Ինստիտուտ,, ոչ առևտրային կորպորացիայի Հայաստանյան մասնաճյուղի հետ համատեղ ներդրմամբ ձեռք է բերվել ճանապարհները մաքրող, ջրող մեքենա: Համայնքի աղբահանության աշխատանքները առավել արդյունավետ կազմակերպելու նպատակով ձեռք են բերվել 2 աղբահավաք, 1 ինքնաթափ և 1 բարձող մեքենա՝ 76830,0 հազ. դրամ: Քաղաքի տարբեր հատվածներում կառուցվել են քարաշեն աղբահավաք կետեր, ձեռք են բերվել և տեղադրվել 650 հատ աղբարկղներ: Դիլիջան քաղաքի կենտրոնական հրապարակն առավել գեղեցիկ դարձնելու համար ձեռք է բերվել և տեղադրվել լուսադիոդային ժամացույց – ջերմաչափ:

Դիլիջան քաղաքում ջրամատակարարումն իրականացվում է բաց աղբյուրներից՝ ջրի մաքրման կայանների (ԶՄԿ) միջոցով: Դիլիջան քաղաքի ջրամատակարարումն իրականացվում է 3 ԶՄԿ-ների՝ Գոլովինոյի, Բլդանի և Ֆրոլովի բակայի կայանների միջոցով, որոնց նախագծային հզորությունը 140 լ/վրկ է: Ջրամատակարարման արտաքին ցանցն ունի 16 կմ երկարություն, ներքին ցանցը՝ 101 կմ:

Քաղաքն ունի 6825 գծամետր ընդհանուր երկարությամբ ջրահեռացման ուղի, որը ըստ փողոցների հետևյալ պատկերն ունի.

Փողոցի անվանում	Ջրահեռացման ցանց	
	Գծամետր	Դիտահոր (հատ)
Շահումյան	1600	20
Շահումյան 1-ին նրբանցք	150	4
Գայի	200	8
Ուսանողական	260	11
Մյասնիկյան	1000	16
Հակոբջանյան	900	13
Օրջոնիկիձե	100	4
26 Կոմիսարների	100	4
Կամո	2250	43
Իվանովի	265	10
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	6825	133

Խաչարձան, Հաղարծին, Թեղուտ, Աղավնավանք, Գոշ, Հովք գյուղերում համայնքային ենթակայության ճանապարհները ամբողջությամբ բնահողային են, որոնք ունեն վերանորոգման կարիք: Գյուղերում բացակայում է կոյուղու համակարգը:

1.10 ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Տվյալներ կրթական օջախների վերաբերյալ

Կրթական օջախներ	Քանակը	Սովորողների թիվը	Աշխատողների թիվը
Միջնակարգ, հանրակրթական դպրոցներ	12	2930	479
ԱՅԲ դպրոց	1	119	44
Միջնակարգ մասնագիտական /Քոլեջներ/	3	478	137
ԲՈՒՀ	2	172	17
Մանկ. երաժշտական դպրոց	1	125	40
Գեղարվեստի մանկական դպրոց	1	120	15/10

Տվյալներ նախադպրոցական կազմակերպությունների մասին.

Կազմակերպության անվանումը	Ստեղծման տարին	Երեխաների թիվը	Աշխատողների թիվը
Դիլիջանի թիվ 1 մանկապարտեզ՝ ՀՈԱԿ	1970	176	29
Դիլիջանի թիվ 2 մանկապարտեզ՝ ՀՈԱԿ	1978	146	29
Դիլիջանի թիվ 3 մանկապարտեզ՝ ՀՈԱԿ	1975	99	25
Դիլիջանի թիվ 4 մանկապարտեզ՝ ՀՈԱԿ	1981	74	19
Դիլիջանի թիվ 5 մանկապարտեզ՝ ՀՈԱԿ	1960	21	8
Դիլիջանի թիվ 6 մանկապարտեզ՝ ՀՈԱԿ	1950	30	11
Հաղարծնի մանկապարտեզ	1967	60	17
Թեղուտի մանկապարտեզ	2014	49	13

Դիլիջան համայնքում գործող համայնքային ենթակայության նախադպրոցական 8 ոչ առևտրային կազմակերպություններից 6-ը տեղավորված են տիպային շենքերում, 2-ը՝ հարմարեցված: Համայնքում կա նախադպրոցական հասակի 1562 երեխա, որոնցից մանկապարտեզ են հաճախում 655-ը: Մանկապարտեզներից 7-ը ունեն լոկալ ջեռուցման համակարգ:

Մանկական երաժշտական դպրոցում գործում են դաշնամուրի, քանոնի, դեղին, դուդուկի և շվիի դասարաններ, դպրոցն ամբողջությամբ գազաֆիկացված է:

Գեղարվեստի դպրոցում գործում են պարի, գեղանկարի և դեկորատիվ կիրառական արվեստի /մակրամե, գորգ, ժանյակ, գոբելեն, փայտի գեղարվեստական մշակում/ դասարաններ: Համայնքապետարանը միջոցներ է ձեռնարկում իր ենթակայության ենթակառուցվածքների նյութատեխնիկական բազայի ամրապնդման ուղղությամբ: «Ռեսուստրախի Արմենիա» ընկերության հետ համատեղ կատարվել է թիվ 5 մանկապարտեզի հիմնանորոգման աշխատանքներ: Դիլիջան համայնքի ներդրումը նշված ծրագրին կազմում է 5477.0 հազ. դրամ՝ նյութերի տեսքով: Մանկապարտեզների համար ձեռք է բերվել գույք՝ մահճակալ, սեղան, աթոռ: Մանկապարտեզներում տեղադրվել են խաղահրապարակներ և կատարվել ցանկապատի վերականգնում:

Համայնքի միջոցներով 2007թ. թիվ 6 մանկապարտեզի համար ձեռք է բերվել նոր շենք 30800,0հազ. դրամ գումարով:

Թիվ 1 մանկապարտեզում USAID կազմակերպության հետ համատեղ իրականացվել է շենքի մասնակի վերանորոգման և լոկալ ջեռուցման ցանցի անցկացման աշխատանքներ:

<Սեյվ դը չիլդրեն ֆեդերեյշն ինկ> կազմակերպության Հայաստանի մասնաճյուղի և Դիլիջանի քաղաքապետարանի միջև կնքվել է համագործակցության հուշագիր, որի նպատակն էր աջակցել

Դիլիջան քաղաքի թիվ 3 մանկապարտեզի վերանորոգման աշխատանքներին: Ծրագրի ընդհանուր արժեքը կազմել է 43000.0 հազ.դրամ է, որից 18000.0հազ.դրամը համայնքի ներդրումն է:

Պետական բյուջեից թիվ 4 մանկապարտեզի ջեռուցման համակարգի կառուցման համար հատկացվել է 8100,0 հազ.դրամ: Պետական բյուջեի միջոցներով իրականացվել է նաև նշված մանկապարտեզի մասնաշենքի վերակառուցում տարրական դպրոցի:

Թվով 6 մանկապարտեզների համար ձեռք է բերվել 11400,0հազ. դրամի գույք և սարքավորումներ:

ՏԻՄ խրախուսման դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում Քաունթերփարթ ինթերնեշնլի հայաստանյան կազմակերպության հետ համատեղ իրականացվել է Դիլիջանի թիվ 4 մանկապարտեզի հիմնանորոգման աշխատանքները: Ծրագրի ընդհանուր արժեքը կազմում է 32167.8 հազ.դրամ: ՏԻՄ խրախուսման դրամաշնորհային ծրագրի շրջանակներում Քաունթերփարթ ինթերնեշնլի հայաստանյան կազմակերպության և Դիլիջանի զարգացման հիմնադրամի հետ համատեղ իրականացվել է «Դիլիջանի երաժշտական դպրոց ՀՈԱԿ շենքի վերանորոգման աշխատանքները 78286,0 հազ. դրամ ընդհանուր արժեքով: Դիլիջանի քաղաքային զբոսայգին նոր սեգունին նախապատրաստելու, ինչպես նաև բնակիչների ակտիվ հանգիստը առավել հարմարավետ և անվտանգ դարձնելու նպատակով իրականացվել է զբոսայգու խաղային ատրակցիոնների վերանորոգման աշխատանքներ: Դիլիջան համայնքի մշակույթի տան «Հովք պարային համույթի համար ձեռք է բերվել հանդերձանք:

Լյուքսեմբուրգի Պետանժ քաղաքի օգնությանը և քաղաքապետարանի ներդրմամբ հիմնանորոգվել է ավագ դպրոցի 1 մասնաշենք,բարեկարգվել և ճարտարապետական ձևավորում է ստացել դպրոցի բակը և հարակից տարածքները, ինչի համար համայնքի միջոցներից հատկացվել է 51318,6 հազ. դրամ:

Հիմնանորոգվել և նոր գույքով է համալրվել Հ.Շարամբեյանի անվան գեղարվեստի դպրոցը,որը կազմել է 9671.6 հազ.դրամ: Նորոգվել է դպրոցի դահլիճը-17500,0հազ. դրամ:

Համայնքի մանկապարտեզներում և գեղարվեստի դպրոցներում ներդրվել է վարձավճարների գեղյերի համակարգ: Երեխաների ընդգրկվածությունը ավելացնելու նպատակով «Դիլիջանի մանկական երաժշտական դպրոց» ՀՈԱԿ հաճախող սաները ազատված են վարձավճարից: Յուրաքանչյուր ուսումնական տարի 250 անապահով ընտանիքների երեխաների դասագրքերի վարձավճարը ապահովում է համայնքապետարանը:

1.11 ՄՇԱԿՈՒՅԹ, ՍՊՈՐՏ, ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹՅԱՆ ԴԵՏ ՏԱՐՎՈՂ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐ

Տվյալներ մշակութային կազմակերպությունների մասին.

Կազմակերպության անվանումը	Ստեղծման տարին	Աշխատողների թիվը	Ցուցանմուշների քանակը
«Երկրագիտական թանգարան» ՀՈԱԿ	1950	13	8670

Երկրագիտական թանգարանում պահպանվում են 3000-ամյա հնագիտական իրեր, համաշխարհային նշանակություն ունեցող և ազգային արժեք ներկայացնող 8670 ցուցանմուշներ, որոնցից հիմնական ֆոնդն է 5589, այդ թվում 753 նկար, 52 քանդակ, կիրառական դեկորատիվ արվեստի 391, հնագիտական 903, ազգագրության 826, դրամագիտական 619 ցուցանմուշներ և 1119 այլ փաստաթղթեր և նյութեր: Թանգարանում կա աշխարհառչակ նկարիչներ Հովհ.Այվազովսկու, Շիշկինի, Մ.Սարյանի, Փ.Թերլեմեզյանի, Խ.Ժերանյանի, Գառգուի, Էդ.Շահինի, Ռոքուել Քենտի, Լագորիոի, 16-19-րդ դարերի իտալական և ֆրանսիական նկարիչների ստեղծագործություններ:

Կազմակերպության անվանումը	Ստեղծման տարին	Աշխատողների թիվը	Խմբասենյակների թիվը	Դահլիճում տեղերի քանակը
«Մշակույթի պալատ» ՀՈԱԿ	1972	27	14	551

Քաղաքի մշակութային կյանքում կարևոր դերակատարում ունի մշակույթի պալատը: Նախագծային հզորությունը 2280 քառ. մետր է: 2007թ. շահագործման հանձնվեց Շամախյան թաղամասի ակումբի նոր շենքը: 2008թ. կառուցվեց ամառային ամֆիթատրոն:

Հաղարծին գյուղն ունի մեկ մշակույթի տուն, որը հիմնանորոգված է, կառուցվել է կենտրոնական ջեռուցման համակարգ, ապահովված է դահլիճային փափուկ բազկաթոռներով:

Խաչարձան գյուղն ունի մեկ մշակույթի տուն, որը մասնակի վերանորոգված է:

Թեղուտ գյուղում կա համայնքային կենտրոն, որը գտնվում է անմխիթար վիճակում:

Կազմակերպության անվանումը	Ստեղծման տարին	Աշխատողների թիվը
«Մանկական զբոսայգի» ՀՈԱԿ	1972	2

Մանկական զբոսայգին ստեղծվել է 7 հեկտար տարածքով դենդրոպարկի մեջ: Տեղադրված են 6 ատրակցիոն-կարուսելներ:

Զբոսայգում գործում են նաև «Ջինիշյան հիշատակի հիմնադրամի» կողմից կառուցված մանկական խաղահրապարակը, մանկական սրճարան:

Կազմակերպության անվանումը	Ստեղծման տարին	Աշխատողների թիվը	Ֆոնդ/գիրք/
«Գրադարան» ՀՈԱԿ	1908	29	221120

Հաղարծին գյուղի գրադարանը գտնվում է մշակույթի տան շենքում, ունի 14860 անուն գիրք:

Խաչարձան և Աղավնավանք գյուղերի գրադարանները գտնվում են նախկին գյուղապետարանների շենքում, ունեն 3650 անուն գիրք: Թեղուտ գյուղի գրադարանը գտնվում է համայնքային կենտրոնում, որտեղ կա 7200 անուն գիրք: Գոշ գյուղի գրադարանը գտնվում է Ակումբի շենքում, որտեղ կա 10000 անուն գիրք. Ընթերցողների թիվը՝ 600:

Հանրապետությունում գրադարանային առաջին կենտրոնացված համակարգը ստեղծվել է Դիլիջանում /փորձարարական/ 1974 թվականին: Գրադարանի գրքաֆոնդը 01.01.2011թ. դրությամբ կազմում է՝ 221120 կտոր գիրք, ընթերցողների թիվը՝ 6600:

Կազմակերպության անվանումը	Ստեղծման տարին	Աշխատողների թիվը	Մարզիկներ
«Մարզահամալիր» ՀՈԱԿ	1965	19	130

Համայնքում սպորտային կյանքը կանոնակարգում է մարզահամալիրը: Մարզահամալիրը կազմավորվել է մարզադպրոցի, մարզադաշտի և ֆուտբոլի դպրոցի հիմքի վրա /Որպես ոչ առևտրային կազմակերպություն՝ 2003թ./: Մարզադպրոցը կառուցվել է 1965 թվականին: Գործում են հունահռոմեական ըմբշամարտի, ֆուտբոլի, վոլեյբոլի, բասկետբոլի, ձեռքի գնդակի մարզախմբեր, որոնցում ընդգրկված են 130 մարզիկներ:

Առանձնահատուկ ուշադրություն է դարձվում Հայաստանում և նրա սահմաններից դուրս Դիլիջանի մշակույթը ներկայացնելու գործին: Համագործակցում ենք «Հայաստանի Համայնքների Միության», «Հայաստանի ավագանիների ասոցիացիա» հասարակական կազմակերպության հետ: Փոխադարձ վստահության արդյունքում համայնքում իրականացվել են մի շարք ծրագրեր GIZ, Քաունթերփարթ ինտերնեշնլ հայաստանյան կազմակերպության, ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի հետ: Մի շարք մշակութային-կրթական ծրագրեր են իրականացվում Ֆրանսիայի Էքս Պրովանս և Սեն Մարսիմե, Իտալիայի Ուդինե և Ռոմինիայի Ռոմեն քույր քաղաքների հետ: Դիլիջան այցելեց Ռոմինիայի արտակարգ և լիազոր դեսպան Սորին Վասիլեն: Այցելությունը պայմանավորված էր ոչ միայն քաղաքում իրականացվող խոշորամասշտաբ ծրագրերին ծանոթանալու դեսպանի ցանկությամբ, այլև Դիլիջան և Ռոման քաղաքների միջև առկա բարեկամական կապերի հանգամանքով: Արևելյան գործընկերության

շրջանակներում՝ Հայաստանի Հանրապետությունում Չեխիայի Հանրապետության դեսպանատան նախաձեռնությամբ Դիլիջանի քաղաքապետարանում անցկացվեց ՏԻՄ-երի աշխատանքների վերաբերյալ փորձի փոխանակում: Միջոցառմանը մասնակցում էին Չեխիայի, Ուկրաինայի, Բելոռուսի, Վրաստանի, Սոլդովայի վարչատարածքային ղեկավար աշխատողներ, ոլորտը կառավարող նախարարությունների ներկայացուցիչներ, ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության աշխատակիցներ:

UWC Դիլիջան քոլեջը և Դիլիջանի զարգացման հիմնադրամը իրենց գործունեությամբ մեծ ազդեցություն ունեն համայնքի կրթամշակութային և սոցիալ-տնտեսական տարբեր ոլորտների զարգացման գործում, «Դիլիջանի զարգացման հիմնադրամի» գործունեությունը նպաստում է համայնքի զարգացման խնդիրների արագ և համակարգված լուծմանը:

Կազմակերպվել են տարբեր միջոցառումներ նվիրված հիշատակի և տոն օրերին: Դիլիջանի քաղաքում անց է կացվում «Մշակութային վերածնունդ» գորգագործության և դեկորատիվ - կիրառական արվեստների ավանդական փառատոնը: Դիլիջանում մեկնարկեց «Մարգային գավաթ» հեծանվային մրցաշարը, որի կազմակերպիչն էր «Սիրողական հեծանվային սպորտի և հեծանվային զբոսաշրջության ֆեդերացիա» ՀԿ-ն:

Համայնքի արվեստի դպրոցների սաները, ինքնագործ խմբերը պարբերաբար մասնակցում են տարբեր տիպի հանրապետական և միջազգային փառատոնների, ցուցահանդես մրցույթների՝ արժանանալով դիպլոմների և մրցանակների:

Յուրաքանչյուր տարի կազմակերպվում են երեխաների պաշտպանության օրվան և վերջին զանգին նվիրված միջոցառումներ: Դիլիջանի համայնքային ենթակառուցվածքային նախադպրոցական հիմնարկությունների ավագ նախադպրոցական խմբեր հաճախող թվով 200 երեխաների ավարտական հանդեսի միջոցառման համար յուրաքանչյուր տարի տրվում են նվերներ:

Հայ ասպետ՝ ՀԿ-ի հետ համատեղ կազմակերպվել են միջոցառումներ, որին մասնակցել են պատվիրակություններ Երևանից, Հայաստանի բոլոր մարզերից, Արցախից, Ջավախքից և արտերկրից: Դիլիջանում անցկացվեց ՀՀ Մշակույթի նախարարության „Մեկ ազգ մեկ մշակույթ», հիմնադրամի համահայկական երրորդ մշակութային փառատոնը, որին մասնակցեցին գեղարվեստական խմբեր Իրանից, Արցախից, Վրաստանից և Ռուսաստանի Դաշնությունից:

Քաղաքապետարանի աջակցությամբ Գեղարվեստի դպրոցի երեխաների ստեղծագործական աշխատանքներն ուղարկվել են «Բիշկեկ – 2011» ԱՊՀ 20-ամյակին նվիրված մանկական նկարչական և դեկորատիվ կիրառական արվեստի նմուշների միջազգային ցուցահանդես մրցույթին մասնակցելու համար: Գեղարվեստի դպրոցի սաները մասնակցել են տարբեր միջազգային ցուցահանդես մրցույթների և արժանացել պատվոգրերի, մրցանակների, մեդալների: Դիլիջանի երկրագիտական թանգարանում Բրիտանական խորհուրդը ներկայացրեց «Նորածնության ճանապարհ՝ երկխոսության սահմանների խաչմերուկում» ծրագրի շրջանակում եվրոպացի և հայ մոդելավորողների ստեղծած հագուստի հավաքածուն:

«Երևանյան հեռանկարներ» փառատոնի շրջանակներում «Դիլիջան» միջազգային փառատոնի մասնակիցները հյուրընկալվեցին Դիլիջանում: Ամֆիթատրոնում անցկացվեց «Պարի տոն Դիլիջանում» հանրապետական փառատոնը:

Ամբողջովին վերածրագրավորվել են Dilijan.am և dilijancity.am ինտերնետային կայքերը:

Դիլիջանի տարածքը իր բնաշխարհով և հանգստյան գոտիներով, յուրահատուկ բնական և մշակութային հուշարձաններով Հայաստանում դիտարկվում է որպես սիրված հանգստի և առողջարանային գոտի: Տարածքը հարուստ է հնէաբանական և ճարտարապետական հուշարձաններով: Տարածքում է գտնվում միջնադարյան Հայաստանի հոգևոր ու մշակութային կենտրոն հանդիսացող Հաղարծնի վանքը՝ Դիլիջանից 12 կմ հեռավորության վրա /13-րդ դդ/, Գոշավանքը՝ /12-13 դդ/, Մաթոսավանքը՝ /10-13դդ/, Ջուխտակ վանքը /11-13 դդ/, Ախնաբատի վանքը /11-րդ դդ/ Աղնաբատի կամուրջը /11-րդ / և այլն:

Բնության հուշարձաններից հարկ է նշել Պարզ լիճը, Պահապաններ կրաքարային ելքերը՝ Գոշ գյուղի մուտքի մոտ, Գոշա լիճը, Ֆլորովայի բալկայի ձորը, Ախնաբատի կենու պուրակը, ոլորանների կենու անտառակը, Կարմիր քարը, Պաղվալների ձորը, Ղափարի սալերը, Անագուսի քարանձավները և այլն:

Վերջին տարիներին մշակութային միջավայրը հարստացել է նաև նորագույն հուշարձաններով:

1.12 ԲԻԶՆԵՍ ՄԻՋԱՎԱՅՐ

Համայնքապետարանը առանձնակի ուշադրություն է դարձնում առողջարանների և հանգստյան տների շուրջտարյա գործունեության ապահովմանը: Ներկայումս գործում են 25 առողջարաններ, հանգստյան տներ, պանսիոնատներ, հյուրատներ, որոնք աստիճանաբար առավել բարետես ու հարմարավատ են դառնում և կատարում են որակյալ սպասարկում: Տարեցտարի ավելանում է ընտանեկան տուրիզմով դբաղվող ձեռներեցների թիվը: Համայնքում ստեղծվել է նաև տուրիզմի զարգացման տեղեկատվական կենտրոն: Գնալով համայնքում ավելանում է հանգստացողների թիվը, աշխուժացում է նկատվում զբոսաշրջության ոլորտում: Նկատելիորեն աճել են մանր և միջին ձեռնարկությունները, որոնց թիվը անցնում է 350-ից:

Դիլիջանը տարածաշրջանի ֆինանսական կենտրոնի վերածելու կառավարության ծրագրի իրականացման լավագույն վկայություններից է ՀՀ Կենտրոնական բանկի ուսումնահետազոտական կենտրոնը, որն արդեն գործում է երրորդ տարին և Դիլիջան են տեղափոխվել Կենտրոնական բանկի աշխատակիցների 100-ից ավելի ընտանիքներ: Նրանց համար կառուցվել է նաև ծառայողական շենք և քոթեջային թաղամաս:

2013թ. կազմակերպվեց ֆինանսական բացօթյա ցուցահանդես, որտեղ հանրապետության բանկերը իրենց տաղավարներով ապահովում էին բնակչությանը անհրաժեշտ ֆինանսական տեղեկատվությամբ: Կենտրոնական բանկը ակտիվորեն աջակցում է համայնքի խնդիրներին: 2012թ. գործում է ՀՀ Կենտրոնական բանկի Գիտելիք հանուն զարգացման » կենտրոնը, որտեղ ընդգրկված են շուրջ 200 դպրոցականներ և երիտասարդներ, բացի այդ կենտրոնը կազմակերպում է բազմապիսի դասընթացներ՝ ներգրավելով ինչպես հանրապետության ԲՈՒՀ-երի դասախոսների, այնպես էլ արտասահմանցի առաջատար մասնագետների: 2015թ. ավարտվեց նաև Կենտրոնական բանկի հանգստյան տան շինարարությունը:

Դիլիջան համայնքում գործում է 'Այբ» կրթական կենտրոնի մասնաճյուղը:

Շարունակվում է Միջազգային դպրոցի շինարարությունը: Միջազգային դպրոցը բարեգործական մասնավոր նախագիծ է: Այս դպրոցը տարբեր երկրների երեխաների համար նախատեսված միջազգային մակարդակի պանսիոն-դպրոց է: Դպրոցում սովորում են 13-18 տարեկան շուրջ 190 երեխա՝ 63 երկրներից, որոնցից մոտ 20-ը Հայաստանի քաղաքացիներ են: Դպրոցն ավարտելուց հետո աշակերտներին միջազգային բակալավրիատի դիպլոմներ են տրվելու: Միջազգային դպրոցը նպաստում է քաղաքի ինչպես հասարակական, այնպես էլ տնտեսական կյանքի ակտիվացմանը՝ տեղում արտադրվող գաղափարները արտահանելով ամբողջ աշխարհ և լավագույն փորձը ներդնելով Հայաստանում:

Ավարտվել են Ֆինանսների նախարարության ուսումնական կենտրոնի վերակառուցման աշխատանքները:

Կենտրոնական բանկի կառուցումը մեծ խթան է հանդիսացել առևտրային բանկերի՝ իրենց մասնաճյուղերը Դիլիջանում բացելու համար: Մասնավորապես համայնքում գործող նախկին երկու բանկերի՝ Արդշինիմվեստ և ՎՏԲ-Հայաստան բանկ, ներկայումս իրենց մասնաճյուղերն են բացել նաև Ամերիա, Արարատ, ACBA –կրեդիտ ագրիկոլ բանկերը, Հայբիզնեսբանկը: Ընդհանուր առմամբ նկատվել է, որ առևտրային բանկերի մասնաճյուղերի հիմնումը համայնքում՝ որպես կանոն, տեղի բիզնեսներին մղում է դեպի նոր գործառնություններ, խթանում նոր բիզնեսների ստեղծմանը, ինչպես նաև առավել սերտ համագործակցությունը գործարար համայնքի հետ՝ դեպի այդ բանկերի կողմից ֆինանսավորվող նոր ծրագրերի իրականացում մի շարք բնագավառներում, ինչպիսիք են՝ ՓՄՁ-ները, առևտրային գյուղատնտեսությունը, ծառայությունը և այլն:

2011 թվականից քաղաքում իրականացվում է հակասողանքային միջոցառումների մեծ ծրագիր, արդեն իսկ 2 փուլով իրականացվել է 927 գծամետր թունելախորշերի վերականգնման աշխատանքներ: 2016թ.-ից կսկսվի երրորդ փուլը՝ որով նախատեսված է 537 գծամետր հակասողանքային թունելի կառուցում և որի ավարտմամբ ստեղծվում է հակասողանքային դրենաժային հուսալի համակարգ: Համայնքում իրականացվող այս խոշոր ծրագրերը բավականին աշխատատեղեր են ստեղծում շինարարական մասնագիտությունների տեղ մարդկանց համար: Իսկ ծրագրերի ավարտից հետո մեծ թվով մեր համաքաղաքացիներ կարող են աշխատանք գտնել ինչպես մասնագիտական,

աղմինիստրատիվ, այնպես էլ սպասարկման ոլորտի հետ կապված աշխատանքներում: Այդ նպատակով կազմակերպվում են տարբեր դասընթացներ:

Անհատ ներդրողների միջոցներով վերակառուցվել և նոր տեսք են ստացել տարիների պատմություն ունեցող հանգստյան տները, առողջարանները: Գեղատեսիլ դիլիջանյան բնության գրկում վերակառուցվել է «Հաղարծին» հյուրանոց-ռեստորանային համալիրը: Այն ունի հյուրանոցային 22 համարներ՝ բոլոր հարմարություններով: Ննջասենյակներում տեղադրված են երկտեղանոց մահճակալներ: Ունի բար, ռեստորան 160 նստատեղով, կոնֆերենց սրահ 60 նստատեղով, բացօթյա տաղավար 110 նստատեղով: Նոր տեսք է ստացել «Դիլիջան» հյուրանոց – առողջարանը, հյուրանոցային 71 հարմարավետ համարներով: Ավելացել է ընտանեկան տուրիզմով զբաղվող ձեռներեցների թիվը:

1.13 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀԱՍԱՐԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. «Հույսի կամուրջ»,
2. «Համալսարանական կանանց ասոցացիա»
3. «Դիլնետ-սերվիս»
4. «Դիլիջանի համայնքների միություն»
5. «Պատանեկան նվաճումների»
6. «Աջակցություն կանանց և երեխաներին»
7. «Հայ օգնության միություն»
8. «Դիլիջանի զբոսաշրջության ասոցացիա»
9. Օրհուս հասարակական բնապահպանական տեղեկատվության կենտրոն
10. Համայնքային երիտասարդների նախաձեռնությունների ակումբ /ՀԵՆԱ/

Համայնքում ակտիվ գործում են հասարակական կազմակերպություններ: Նրանք գործունեություն են ծավալում ամենատարբեր ոլորտներում՝ սոցիալական, առողջապահական, բնապահպանական: ՀԿ-ները ակտիվ մասնակցություն ունեն համայնքի զարգացման ծրագրի ստեղծման և իրականացման աշխատանքներին, հատկապես կարելի է առանձնացնել <Հույսի կամուրջ>, <Միտք> և <Դիլնետ-սերվիս> ՀԿ-ները: Դիլիջան համայնքում գործող <Հույսի Կամուրջ> հասարակական կազմակերպություն հաճախող հաշմանդամ երեխաների ուսումնադաստիարակչական աշխատանքները առավել արդյունավետ կազմակերպելու և անցկացնելու համար համայնքի բյուջեից յուրաքանչյուր ամիս ցուցաբերվում է ֆինանսական աջակցություն:

Զգալի գործունեություն է ծավալվել քաղաքի երիտասարդական կյանքն ակտիվացնելու, երիտասարդական ներուժը համախմբելու ուղղությամբ: 2006թ.-ից Դիլիջանում հիմնվել է Դիլիջանի երիտասարդական Գործողությունների Ակումբը /ԵԳԱ/, որն այնուհետև վերանվանվել է Համայնքային երիտասարդների նախաձեռնությունների ակումբ /ՀԵՆԱ/, որը միշտ եղել և մնում է համայնքի իշխանությունների ուշադրության կենտրոնում՝ դրանով իսկ նպաստելով համայնքում քաղաքացիական ակտիվ խմբի հաջող գործունեությանը: Դիլիջանի ՀԵՆԱ կողմից եղել են բազում նախաձեռնություններ, որոնք արժանացել են քաղաքապետի ու քաղաքապետարանի հավանությանը ու ստացել անհրաժեշտ աջակցություն դրանք իրագործելու համար: Բոլոր նախաձեռնությունները նպաստել են համայնքում երիտասարդների մասնակցային գործունի բարձրացմանը, ինչպես նաև երիտասարդների դերի կարևորությանը:

Դիլիջանում ստեղծվել է նաև Օրհուս հասարակական բնապահպանական տեղեկատվության կենտրոն, որն աջակցում է հասարակության համար բնապահպանական տեղեկատվության առավել մատչելի դարձնելուն և այդ ոլորտում խթանում է որոշումների կայացմանը հասարակության մասնակցության արդարադատության մատչելիությանը: Կենտրոնը նաև նպաստում է բնապահպանական հարցերում հասարակության համար թափանցիկ միջավայրի ստեղծմանը:

1.14 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈՒՃԵՂ ԿՈՂՄԵՐԸ

1. Անտառամերձ գոտու և տեսարժան վայրերի առկայությունը, տուրիզմի և էկոտուրիզմի զարգացման հնարավորությունները
2. Լավ կազմակերպված վարչակազմ՝ ներդրողներին օգնելու և ուղղորդելու համար
3. Մասնագետների կրթական բարձր մակարդակ
4. Պատմամշակութային արժեքների առկայություն
5. Գազաֆիկացված համայնք
6. Համերաշխ և հյուրասեր բնակչություն
7. Հիմնական ենթակառուցվածքների, ժամանակակից պահանջներին համապատասխան հյուրանոցների և ռեստորանների առկայություն
8. Բնակչության վստահությունը Տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ
9. Բարենպաստ կլիմայական պայմաններ
10. Մատչելի աշխատուժի առկայություն
11. Համայնքի ակընհայտ զարգացում
12. Գյուղատնտեսական նշանակության հողերի առկայություն
13. Ազգային պարկ,բնական ջրերի առկայություն

1.15 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ

1. Վթարային և կիսակառույց բնակելի շենքերի առկայություն
2. Գործազրկության բարձր մակարդակ
3. Երիտասարդության աշխատանքային և ժամանցային վայրերի բացակայություն
4. Երիտասարդների և մտավորականության հոսք
5. Սեյսմիկ վտանգի և սողանքների առկայություն
6. Բնակարանային շինարարության ոլորտում փորձի բացակայություն
7. Վերապատրաստված մասնագետների բացակայություն
8. Բնակարանային շինարարության հետագա զարգացման համար հեռանկարային տարածքի բացակայություն
9. Տեղեկատվության տարածման մեխանիզմների բացակայություն
10. Ենթակառուցվածքների անմխիթար վիճակ
11. Ճանապարհների անբարեկարգ վիճակ
12. Բնակչության անվճարունակություն
13. Ոռոգման ջրի բացակայություն
14. Բնակչության արտահոսք գյուղերից
15. Գյուղատնտեսական տեխնիկայի բացակայություն

1.16 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԲԱՐԵՆՊԱՍՏ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԵՎ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Համագործակցության շրջանակների ընդլայնում
2. Տնտեսական կյանքի աշխուժացում
3. Կրթական պոտենցիալ
4. Աշխատուժի առկայություն
5. Կառավարության տրամադրվածությունը քաղաքի զարգացման նկատմամբ

6. Եվրոինտեգրում
7. Ֆինանսական կենտրոնի վերածվելու փաստը
8. Ներդրողների հոսք
9. ՄԲ ծրագրի համար ներդրման առկայություն
10. Կրթական ծրագրի ներդրում
11. Տուրիզմի զարգացում
12. Նոր աշխատատեղերի ստեղծում
13. ՄԲ-ն որպես լուրջ հնարավորություն համայնքի համար
14. Արտերկրից տրանսֆերտների կայուն հոսք
15. Աղբի վերամշակման ծրագիր
16. Էներգոարդյունավետ տեխնոլոգիաների կիրառում
17. Բարենպաստ բնակլիմայական պայմաններ
18. Միջազգային համագործակցություն, քույր քաղաքներ
19. Միջազգային գիտակրթական համալիրի հիմնում

1.17 ՀԱՄԱՅՆՔԻՆ ՎՏԱՆԳ ՄՊԱՌՆԱՅՈՂ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Գործազրկության մակարդակի աճ
2. Հարկային պարտավորությունների կատարման վատ վիճակը
3. Բնակֆոնդի վիճակի վատթարացում
4. Սողանքային երևույթներ
5. Անկանխատեսելի քաղաքական փոփոխություններ
6. Աշխատատեղերի պակաս
7. ՄԲ ոլորտում ներդրումների պակաս, այլընտրանքի բացակայություն
8. Եկամուտների անկայունություն
9. Բնակչության արտահոսք
10. Աղբի վերամշակման բացակայություն
11. Կանաչապատում
12. Աղբահանության խնդրի առաջացում
13. Չմոռանը տրանսպորտային խնդիր
14. Սոց.բնակարանների մշակույթի բացակայություն
15. Բուհերի բացակայություն

2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ԵՎ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԸ

Համայնքի առաքելությունն է ապահովել առողջ և անվտանգ շրջակա միջավայր, որակյալ ծառայություններ մատուցել համայնքի բնակչությանը և զբոսաշրջիկներին, ապահովել համայնքի բնականոն զարգացումը, Դիլիջանը դարձնել բարեկեցիկ և մրցունակ ներդրումների համար:

Համայնքի ռազմավարական նպատակն է՝ բնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանների հետևողականորեն բարեփոխումներ անցկացնելու ճանապարհով և կանաչ տնտեսության սկզբունքները ներդնելով, ապահովել քաղաքի կայուն զարգացումը, այն դարձնել տարածաշրջանային ֆինանսական, կրթական և զբոսաշրջության կենտրոն

Համայնքի հնգամյա զարգացման ծրագրի հիմնական նպատակներն են

1. Դիլիջան համայնքի տարածքային համաչափ, կայուն և զարգացունի վրա և պլանավորում
2. Դիլիջան համայնքի շրջակա միջավայրի պահպանության տեղական գործողությունների պլանի կազմում
3. Բնակչության կենսական շահերի ապահովում
4. Քաղաքային տնտեսության բնութագրի ժամանակակից պահանջներին համահունչ զարգացման ապահովում
5. Բարեկարգ և հարմարավետ միջավայրի ապահովում` ինչպես Դիլիջանի բնակիչներին, այնպես էլ զբոսաշրջիկներին համար
6. Հանգստի գոտիներին և տեղծումը, կանաչ տարածքներին պահպանումն ու ավելացումը, շենքերի և բակային տարածքներին բարեկարգումը, ժամանակակից չափանիշներին համապատասխան արտաքին ձևավորումը, հարմարավետ և անվտանգ տեղաշարժի ապահովումը
7. Բնակչությանը մատուցվող ծառայություններին պարզեցումը և որակի բարելավումը ավելի էլ արդյունավետ կառավարման համակարգի կատարելագործումը
8. Մշակույթին և սպորտային օբյեկտներին հիմնական դերը աշխատանքներին շարունակական ու իսկ մշակույթի տանամբողջական հիմնական դերը աշխատանքներին ավարտի ապահովումը
9. Առողջ ապրելակերպի խթանումը` այդ նպատակով նպաստավոր պայմաններին և տեղծումը գործարարության և ներդրումներին համար բարենպաստ միջավայրի ապահովումը
միջազգային համագործակցությանը ներկայանումը, քույր և գործընկեր քաղաքներին հետարդյունավետ համագործակցության ակտիվացումը,

3. ՀԱՄԱՅՆՔԻ՝ ԸՍՏ ԱՌԱՆՁԻՆ ՈԼՈՐՏՆԵՐԻ ԱՌԱՋՆԱՀԵՐԹ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱԴՐՈՒՄ ԵՎ ԿՈՆԿՐԵՏ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՁԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄ

3.1. ՏԱՐԱԾՔԱՅԻՆ ԶԱՐԳԱՅՈՒՄ, ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

Հիմնահարցեր

- Քաղաքին յուրահատուկ կոլորիտի կորստյան վտանգ:
- Անբարեկարգ բակային տարածքներ
- Բնակչության համար նոր հանգստի գոտիների ստեղծում
- Քաղաքի տարածքում առկա սողանքային երևույթներ
- Արտաքին լուսավորության ցանցի մաշվածություն
- Կանգառասրահների կահավորվածության ոչ բավարար վիճակ

Նպատակ

Ապահովել համայնքի կայուն քաղաքաշինական ներդաշնակ զարգացում:

Խնդիրներ

1. Նոր զբոսայգիների հիմնադրում և կանաչ տարածքների վերականգնում
2. Նոր մանկական խաղահրապարակների և բացօթյա սպորտային հրապարակների ստեղծում
3. Բնակելի թաղամասերի բակային տարածքների բարեկարգում,
4. Շուկայական առևտուրը և սպասարկումը ավելի քաղաքակիրթ, հարմարավետ դարձնելու համար համապատասխան առանձնացված տարածքներում տեղադրել քաղաքաշինական նորմերին և սանիտարահիգիենիկ պահանջներին բավարարող առևտրի տաղավարներ կամ շարժական ցուցափեղկեր
5. Բակային տարածքների, կամուրջների, հենապատերի նկարազարդում և գեղազիտական ձևավորում
6. Հենապատերի կառուցում, վերականգնում և ձևավորում
7. Քաղաքային հասարակական տրանսպորտի կանգառների կառուցում, տեղեկատվական վահանակների տեղադրում
8. Ներհամայնքային երթուղիների սպասարկման համար ավտոբուսների ձեռք բերում
9. Քաղաքի կենտրոնական հրապարակի հիմնանորոգում, արդիականացում
10. Մյասնիկյան 66 հասցեի վարչական շենքի գլխավոր ճակատի արդիականացում
11. Ներհամայնքային ճանապարհների հիմնանորոգում:
12. Քաղաքի տոնական ձևավորման տարրերի ձեռք բերում, մոնտաժում և տեղադրում
13. Սողանքային երևույթների դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացում
14. Թախտա թաղամասի ասֆալտապատում
15. Ճանապարհների նշագծում, կահավորում
16. Հեռագնա արտոններ տանող ճանապարհների վերանորոգում
17. Դեպի գերեզմանատուն տանող ճանապարհների հիմնանորոգում
18. Հաղարծին բնակավայրում Ադստն գետի երկու ափերը միացնող հետիոտնային կամրջի վերանորոգում

3.2. ԲՆԱԿԱՐԱՆԱՅԻՆ-ԿՈՄՈՒՆԱԼ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Հիմնահարցեր

- Բազմաբնակարան շենքերի տանիքների, տանիքների ջրհորդանների, շենքերը սնուցող ջրագծերի, կոյուղագծերի, շքամուտքերի անբավարար վիճակ:
- Բնակչությանը մատուցվող ծառայությունների ցածր մակարդակ:
- Փողոցների սանմաքրման վատ վիճակ:
- Մակերեսային ջրերի հեռացման և հակասողանքային կառուցվածքների անբավարար վիճակ:
- Ջրամատակարարման համակարգի անբավարար վիճակ:
- Գերեզմանատների պահպանության անբավարար վիճակ:
- Հիմնական բնակարանային ֆոնդի մաշվածություն
- Մատչելի բնակարանների բացակայություն երիտասարդ ընտանիքների համար
- Շահագործման և պահպանման մեխանիզմների բացակայություն, վարձակալությամբ բնակարանների մշակույթի բացակայություն
- Բազմաբնակարան շենքերի սեփականատերերի իրավունքների և պարտականությունների իրազեկվածության ցածր մակարդակ
- Շենքերի տեխնիկական անձնագրավորման բացակայություն

Նպատակ

Բարելավել համայնքի բազմաբնակարան շենքերի ընդհանուր օգտագործման տարածքների և ենթակառուցվածքների վիճակը: Ապահովել բնակչությանը մատուցվող ծառայությունների բարձր մակարդակ:

Խնդիրներ

19. Շամախյան և Թախտա թաղամասերի բազմաբնակարան բնակելի շենքերի շքամուտքերի վերանորոգում
20. Ավտոպարկի ստեղծում
21. Մանիտարական մաքրման և աղբահանության բարեփոխումների իրականացում
22. Նոր արահավաք մեքենաներով և տեխնիկայով վերազինում
23. Աղբավայրի արտոնագրում, ցանկապատում, աղբատար մեքենաների աղտահանման պայմանների ստեղծում
24. Գերեզմանատների բարեկարգում և հսկողություն
25. Շենքերի տեխնիկական անձնագրավորման աշխատանքներ
26. Բազմաբնակարան շենքերի տանիքների վերանորոգում
27. Բնակելի շենքերի վերելակների ամենամյա տեխնիկական անվտանգության փորձաքննություն
28. Ջրամատակարարման և ջրահեռացման ծառայությունների մատուցման որակի բարելավում, ջրամատակարարման և ջրահեռացման ցանցի ընդլայնում
29. Ջրամատակարարման և ջրահեռացման ներքին ցանցերի հետագա շահագործման խնդիրների կարգավորում
30. Չլուսավորվող փողոցների, նրբանցքների, բակերի և խաղահրապարակների լուսավորում

- 31. *Լուսավորության ցանցի ավտոմատացման, նոր տրանսպորտա- տեխնիկական սարքավորումների, գործիքների և այլ տեխնիկական միջոցների ներդրում, 2 ավտոամբարձիչների ձեռք բերում*
- 32. *Լուսավորության համակարգի սպասարկում*

3.3. ԳՅՈՒՂԱՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Հիմնահարցեր

- Գյուղացիական տնտեսությունների անբավարար վիճակ:
- Տեխնիկայի բացակայություն
- Ցածր բերքատվություն՝ տարիներ շարունակ հողը չպարարտացնելու պատճառով:
- Հանդամիջյան ճանապարհների ոչ բարվոք վիճակ:
- Տոհմային անասնապահության բացակայություն:
- Գյուղմթերքների իրացման և վերամշակման հնարավորությունների բացակայություն:

Նպատակ

Գյուղատնտեսությամբ զբաղվող բնակչության համար ստեղծել ներհամայնքային բավարար պայմաններ:

Խնդիրներ

- 33. *Գյուղմթերքների վերամշակմամբ և անասնապահությամբ զբաղվող քաղաքացիների համար կազմակերպել սեմինար-դասընթացներ՝ կատարվող աշխատանքների արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով:*
- 34. *Կերային բազայի ամրապնդում, ցանովի խոտարույսերի ցանքատարածությունների ընդլայնում, մշակաբույսերի նոր տեսակների ներդրում:*
- 35. *Գյուղատնտեսական տեխնիկայի ձեռք բերում, տեխնիկական վերազինում*
- 36. *Գյուղատնտեսական կոոպերատիվների ստեղծում*

3.4. ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Հիմնահարցեր

- Համայնքի մանկապարտեզների շենքերի, բակերի, խաղահրապարակների հիմնանորոգման անհրաժեշտություն, գույքի, մեթոդական և ծրագրային նյութերի պակաս:

- Առկա իրավիճակի պահպանման և զարգացման անհրաժեշտություն:

Նպատակ

Բարելավել մանկապարտեզներում հիմնական և լրացուցիչ կրթական ծրագրերի կազմակերման որակը, ապահովել նախադպրոցական կրթության ոլորտի պետական քաղաքականության իրականացումը:

Խնդիրներ

37. Բարձրացնել նախադպրոցական հաստատությունների որակն ու դերը
38. Վերանորոգման կարիք ունեցող մանկապարտեզների շենքերի մասնակի վերանորոգում և հիմնանորոգում:
39. Գույքի նորացում, ինչպես նաև նորագույն տեխնոլոգիաների հնարավորինս ներդրում մանկապարտեզներում:
40. 4 գյուղերի(Գոշ, Աղավնավանք, Խաչարձան, Հովք) համար կառուցել մանկապարտեզներ
41. Հաղարծին գյուղում մանկապարտեզի մասնաշենքերի սեյսմակայունության ուղղությամբ միջոցառումների իրականացում

3.5. ՄՇԱԿՈՒՅԹ

Հովհ. Շարամբեյանի անվան գեղարվեստի դպրոց

Հիմնահարցեր

- Առկա իրավիճակի պահպանման և զարգացման անհրաժեշտություն:

Նպատակ

Բարելավել երեխաների գեղագիտական դաստիարակության կազմակերպումն ու կրթական ծրագրերի իրականացման որակը:

Խնդիրներ

42. Գյուղական բնակավայրերում բացել գեղարվեստի դպրոցի մասնաճյուղեր
43. Պահպանել գեղարվեստի դպրոցի կողմից մատուցվող ծառայությունների առկա քանակը և որակը:

Մանկական երաժշտական դպրոց

Հիմնահարցեր

- Առկա իրավիճակի պահպանման և զարգացման անհրաժեշտություն:

Նպատակ

Բարելավել երաժշտական կրթության ապահովման պայմանները և կազմակերպումը, բարձրացնել դպրոցի կողմից մատուցվող ծառայությունների որակը:

Խնդիրներ

44. Գյուղական բնակավայրերում բացել երաժշտական դպրոցի մասնաճյուղեր
45. Պահպանել երաժշտական դպրոցի կողմից մատուցվող ծառայությունների առկա քանակը և որակը:

Դիլիջանի գրադարանների կենտրոնացված համակարգ

Հիմնահարցեր

- Նոր գրականության բացակայություն:
- Անհրաժեշտ գույքի և գրադարանային սարքերի ու պարագաների պակաս:
- Առկա իրավիճակի պահպանման և զարգացման անհրաժեշտություն:

Նպատակ

Բարելավել բնակչության գրադարանային-մատենագիտական սպասարկման մակարդակը:

Խնդիրներ

46. Ավելացնել գրքերի քանակը 4 տարվա ընթացքում գրքային ֆոնդի 4 տոկոսի չափով:
47. Ձեռք բերել գույք
48. Պահպանել գրադարանի կողմից մատուցվող ծառայությունների առկա քանակը և որակը
49. 6 գյուղական բնակավայրերում բացել գրադարանի մասնաճյուղեր

Մանկական զբոսայգի

Հիմնահարցեր

- Ծառուղիների անբավարար քանակ:
- Խաղասրահի անմխիթար վիճակ:
- Նոր ժամանակակից կարուսելների և ատրակցիոնների պակաս:
- Առկա իրավիճակի պահպանման և զարգացման անհրաժեշտություն:

Նպատակ

Բնակչության և զբոսաշրջիկների ակտիվ հանգստի կազմակերպման բարելավում:

Խնդիրներ

50. Մանկական զբոսայգու խաղասրահի հիմնանորոգում:
51. Զբոսայգու բարեկարգում, արդիականացում
52. Պահպանել մանկական զբոսայգում մատուցվող ծառայությունների առկա քանակը և որակը:

Մշակույթի պալատ

Հիմնահարցեր

- Պալատի շենքի հիմնանորոգում
- Գույքի անբավարար վիճակ
- Ջեռուցման բացակայություն
- Առկա իրավիճակի պահպանման և զարգացման անհրաժեշտություն:

Նպատակ

Զարգացնել քաղաքի մշակութային կյանքը:

Խնդիրներ

53. Վերանորոգել մշակույթի պալատի շենքը՝ կառուցելով լոկալ կաթսայատուն ջեռուցման նոր համակարգով, համարել նոր գույքով
54. Գյուղերում ստեղծել հասարակական միջոցառումների և նախաձեռնությունների սրահ
55. Պահպանել մշակույթի պալատի կողմից մատուցվող ծառայությունների առկա քանակը և որակը:

Երկրագիտական թանգարան

Հիմնահարցեր

- Առկա իրավիճակի պահպանման և զարգացման անհրաժեշտություն:

Նպատակ

Թանգարանն ընդգրկել հանրապետության զբոսաշրջության տարբեր երթուղիներում, այն դարձնել հետաքրքրաշարժ և գրավիչ:

Խնդիրներ

56. Թանգարանի ընթացիկ նորոգման աշխատանքներ
57. Պահպանել երկրագիտական թանգարանի կողմից մատուցվող ծառայությունների առկա քանակը և որակը:

Զբոսաշրջություն

Հիմնահարցեր

- Տեսարժան վայրերի սահմանափակ քանակ:
- Հյուրընկալության ոլորտի մասին հավաստի և ամբողջական տեղեկատվության պակաս:
- Կողմնորոշումը ամառային հանգստի վրա:
- Ժամանցի և զվարճությունների վայրերի բացակայություն:

- Մշակութային միջոցառումների կազմակերպման և տարածման մասին տեղեկատվության պակաս
- Քաղաքում տեղեկատվական կետերի բացակայություն
- Հայաստանի սահմաններից դուրս պատշաճ ներկայացման բացակայություն

Նպատակ

Պահպանել զբոսաշրջային գրավչությունները, վերականգնել հյուրասիրության ավանդույթները, բարելավել հյուրընկալման ծառայությունների որակը, թաղամասերը, զբոսաշրջային կառույցները և ենթակառուցվածքները, խրախուսել մասնավոր հատվածի մասնակցությունը զբոսաշրջության ոլորտ: Դիլիջանը դարձնել հանրապետական երիտասարդական միջոցառումների կենտրոն:

Խնդիրներ

58. Հիմնել համայնքային զբոսաշրջային տեղեկատվական կենտրոն Դիլիջանի և հարակից տարածքների համար
59. Ստեղծել այցելուների կենտրոն Դիլիջանի ազգային պարկում,
60. Զարգացնել վեբ և մոբայլ հավելվածները՝ զբոսաշրջության ոլորտի խթանման համար
61. Վերանորոգել 11 թեմատիկ երթուղիներ
62. Վերազինել Աղզային պարկի երթուղիները ցուցանակներով
63. Ստեղծել Արհեստների կենտրոն
64. Կազմակերպել հմտությունների զարգացման դասընթացներ արհեստների կենտրոնում
65. Ստեղծել Ագրո շուկա
66. Մշակել ուղեցույցներ
67. Իրականացնել կարողությունների զարգացման դասընթացներ
68. Քույր և գործընկեր քաղաքների հետ համագործակցության ընդլայնում
69. Ստեղծել և տարածել տուրիզմին և բիզնեսին վերաբերվող ամբողջական տեղեկատվական բազա
70. Պատրաստել գովազդային հոլովակներ, տպագրել բուկլետներ և արտաքին գովազդային պաստառներ
71. Կառուցել բազմաֆունկցիոնալ կանգառներ տեղացի արհեստավորների և փոքր ձեռնարկատերերի համար, տրամադրել տարածք, որտեղ նրանք կարող են ցուցադրել իրենց աշխատանքները և վաճառել իրենց արտադրանքը
72. Բարեկարգել երթուղիները և տեղադրել զբոսաշրջիկներին կողմնորոշող ցուցանակներ:
73. Ունենալ վերապատրաստված ուղեկցողներ և զիդեր, գտնաշրջիկներին դիմավորող անձնակազմ, թարգմանիչներ և գրասենյակային այլ ծառայություններ
74. Փողոցներում կողմնորոշող ցուցանակների տեղադրում առավել կարևորություն ներկայացնող տեսարժան վայրերի նկարներով, մատնանշելով ճանապարհային ուղղությունները
75. Զբոսաշրջության միջազգային օրվա ամենամյա նշում և միջոցառումների կազմակերպում

3.6. ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ, ՖԻԶՄԿՄԿԱՆ ԿՈՒՆՏՐՈՒՐԱ ԵՎ ՍՊՈՐՏ

ՄԱՐԶԱՀԱՄԱԼԻՐ

Հիմնահարցեր

- Թույլ գույքային բազա:
- Առկա իրավիճակի պահպանման և զարգացման անհրաժեշտություն:

Նպատակ

Ապահովել քաղաքի մարզական կյանքի բնականոն զարգացումը:

Խնդիրներ

76. Նոր մարզագույքի ձեռք բերում

77. Քաղաքի երիտասարդության շրջանում առողջ ապրելակերպի գաղափարի լայն տարածմանը նպատակաուղղված զանգվածային մշակութային, մարզական միջոցառումների կազմակերպում

78. Գյուղական բնակավայրերում բացել սպորտային խմբակներ

79. Պահպանել մարզահամալիրի կողմից սաներին մատուցվող ծառայությունների առկա քանակը և որակը:

3.7. ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՈԼՈՐՏ

Հիմնահարցեր

- Համայնքում սոցիալապես անապահով ընտանիքներին աջակցման անհրաժեշտություն
- Հաշմանդամների սոցիալական ինտեգրման ծրագրերի ոչ բավարար քանակ:
- Զբաղվածության խնդիրների աստիճանական կարգավորման և գործազրկության մակարդակի նվազում

Նպատակ

Նպաստել սոցիալական խնդիրների լուծմանը համայնքում:

Խնդիրներ

80. Հայրենական մեծ պատերազմի վետերաններին ամենամսյա նպաստների վճարում յուրաքանչյուրին ամսական 10.000 դրամի չափով

81. Պարենային աջակցության ծրագրեր՝ միայնակ տարեցների, հաշմանդամների բազմազավակ և կարիքավոր ընտանիքների համար

82. Մայիսի 9-ի կապակցությամբ դրամական օժանդակություն կցուցաբերվի վետերանների խորհրդին

83. Շուշիի ազատագրման օրվա կապակցությամբ օժանդակություն կցուցաբերվի ազատամարտիկներին

84. Տարեցների միջազգային օրվա՝ հոկտեմբերի 1-ի կապակցությամբ միջոցառման կազմակերպում:

85. Դեկտեմբերի 3-ին՝ հաշմանդամների միջազգային օրվա կապակցությամբ հաշմանդամների խնդիրներով զբաղվող հասարակական կազմակերպություններին օժանդակության ցուցաբերում

86. Ապահովել Բարեգործական ճաշարանի անվճար սնունդ ծրագրին համայնքային ամենամսյա մասնակցությունը

87. Կարիքավորության գնահատման համակարգում ընդգրկված սոցիալապես անապահով ընտանիքների երեխաների համար Ամանորի կապակցությամբ նվերների տրամադրում

88. Դրամական օժանդակություններ սոցիալական գործընկեր ՀԿ-ներին՝ համատեղ ծրագրերի իրականացում

89. Նորածին երեխաների համար ընտանիքին տրվող միանվագ դրամական օգնություն

3.8. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԲՆՈՒՅԹԻ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հիմնահարցեր

- Կառավարման ապարատի պահպանման և զարգացման անհրաժեշտություն:
- Բնակչության որոշ մասի անտեղյակություն իր հարկային պարտավորությունների մասին:
- ՏԻՄ-բնակչություն թույլ կապ:
- Եկամուտների հավաքագրման անբավարար մակարդակ և հաշվառման բացթողումներ:
- Գույքահարկի և հողի հարկի բազայի անճշտությունների առկայություն:

Նպատակ

Կազմակերպել և վերահսկել համայնքի բնականոն գործունեությունը: Բարելավել բնակչությանը տրվող տեղեկատվության մակարդակը, ակտիվացնել ՏԻՄ-ի և բնակչության կապը, համայնքապետարանի աշխատանքը դարձնել թափանցիկ ու հասկանալի:

Խնդիրներ

90. *Օգտագործելով տեղական լրատվության միջոցները՝ իրազեկել ազգաբնակչությանը համայնքի բյուջեի ձևավորման գործընթացում իր հարկային պարտավորությունների կատարման նշանակության մասին:*
91. *Համայնքային թերթի տպագրում*
92. *Լուսաբանել համայնքի ղեկավարի և ավագանու գործունեությունը*
93. *Աշխատակիցների վերապատրաստում, հանդիպումների կազմակերպում, տեղեկատվական թերթիկների պատրաստում*
94. *Գույքի, սարքավորումների ձեռք բերում*
95. *Պահպանել կառավարման ապարատի առկա իրավիճակը*
96. *Տարեմուտի, Բանակի օրվան, Հայրենական մեծ պատերազմի հաղթանակի օրվան, Երեխաների պաշտպանության միջազգային օրվան և Կանանց միջազգային տոնին, Հայաստանի անկախության օրվան նվիրված ամենամյա մշակութային միջոցառումների իրականացում*
97. *Քաղաքի օրվա միջոցառման կազմակերպում, քաղաքի երաժշտական դրպոցի, Գեղարվեստի դպրոցի սաների մասնակցությամբ, ցուցադրելով նրանց աշխատանքները, ֆոտոցուցահանդեսի կազմակերպում «Իմ քաղաքը» թեմայով, հետաքրքիր միջոցառումների շարք, որը կավարտվի բացօթյա ամֆիթատրոնում երեկոյան համերգով և հրավառությամբ*
98. *Քաղաքապետարանում ստեղծել «Թեժ գիծ զբոսաշրջիկների առաջարկների և գանգատների համար*
99. *Շարունակել համագործակցությունը միջազգային կազմակերպությունների հետ՝ ֆինանսական միջոցների ներգրավում, դրամաշնորհային ծրագրերի մասնակցություն.*
100. *Տարին ամփոփելու համար կազմակերպել ամենամյա մրցույթ, որտեղ համապատասխան ժյուրին կորոշի քաղաքի տարվա լավագույն ռեստորանային համալիրը, հյուրանոցը, առևտրի սպասարկման օբյեկտը և այլն:*

4. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿԱՆԽԱՏԵՍՈՒՄ

Աղյուսակ 2. Համայնքի 2016թ. բյուջեի մուտքերի նախատեսված ցուցանիշները և

2017-2021թթ. բյուջեների մուտքերի կանխատեսումը

հազար դրամ

Հ/հ	Մուտքերի նվանումը	2016թ . Նախատ.	2017թ.. կանխ.	2018թ.. յանխ..	2019թ . Կան խ	2020թ . Կան խ	2021 Կան խ
1	2	3	4	6	7	8	
I.	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ	673339.8	702219.6	755223.9	814289.6	861605.8	904521
1.	ՀԱՐԿԵՐ ԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐ	136338.3	143155.9	150313.9	157828.6	163713	172688
1.1	Գույքային հարկեր անշարժ գույքից	61264.2	64327.4	67543.8	70921.0	73996	77195
	Գույքահարկ շենքերի և շինությունների համար	25127.6	26383.9	27703.1	29088.3	31996	35195
	Հողի հարկ	36136.7	37943.5	39840.7	41832.7	42000	42000
1.2	Գույքային հարկեր այլ գույքից	53307.1	55972.5	58771.1	61709.6	62000	65000
	Գույքահարկ փոխադրամիջոցների համար	53307.1	55972.5	58771.1	61709.6	62000	65000
1.3	Ապրանքների օգտագործման կամ գործունեության իրականացման թույլտվության վճարներ	17257.0	18120.0	19026.0	19977.0	21974	24171
	Տեղական տուրքեր	17257.0	18120.0	19026.0	19977.0	21974	24171
1.4	Ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից այլ պարտադիր վճարներ	4510.0	4736.0	4973.0	5221.0	5743	6322
2.	ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐՀՆԵՐ	449502.9	471264.0	517110.3	567541.3	607073.1	636723.3
2.1	Ընթացիկ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ						
2.2	Կապիտալ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ						
2.3	Ընթացիկ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ	449185.9	471264.0	517110.3	567541.3	594269.8	623920
ա)	Պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաներ	416782.5	458460.7	504307.0	554738.0	581466.5	623920
բ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող այլ դոտացիաներ	19600.1					
գ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող նպատակային հատկացումներ (տուրվենցիաներ)	12803.3	12803.3	12803.3	12803.3	12803.3	12803.3
2.6	Պետական բյուջեից տրամադրվող կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակային հատկացումներ	317.0					
3.	ԱՅԼ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ*	87498.6	87799.7	87799.7	88919.7	90819.7	95109.7
3.1	Տոկոսներ						
3.2	Շահաբաժիններ						
3.3	Գույքի վարձակալությունից եկամուտներ	40350.6	41380.0	41380.0	43000.0	43000	43000
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետական սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ	19075.6	19080.0	19080.0	20000.0	20000	20000
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետության և համայնքի սեփականությանը պատկանող հողամասերի կառուցապատման իրավունքի դիմաց գանձվող վարձավճարներ	9980.0	10500.0	10500.0	11000.0	11000	11000
	Այլ գույքի վարձակալությունից մուտքեր	11295.0	11800.0	11800.0	12000.0	12000	12000
3.4	Համայնքի բյուջեի եկամուտներ ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից, այդ թվում	4919.7	3419.7	3419.7	3419.7	3419.7	3419.7
	Պետության կողմից ՏԻՄ-երին	3419.7	3419.7	3419.7	3419.7	3419.7	3761.7

	պատվիրակված լիազորությունների իրականացման ծախսերի ֆինանսավորման համար պետական բյուջեից ստացվող միջոցներ						
	Վարձատրվող հասարակական աշխատանքներ	1500.0					
3.5	Վարչական գանձումներ	40938.3	42000.0	42000.0	42000.0	43900	48190
	Տեղական վճարներ	32938.3	39000.0	39000.0	39000.0	42900	47190
	Համայնքի վարչական տարածքում ինքնակամ կառուցված շենքերի, շինությունների օրինականացման համար վճարներ	8000.0	3000.0	3000.0	3000.0	1000	1000
3.6	Մուտքեր տույժերից, տուգանքներից	1290.0	1000.0	1000.0	500.0	500	500
	Վարչական իրավախախտումների համար ՏԻՄ-երի կողմից պատասխանատվության միջոցների կիրառումից եկամուտներ	1290.0	1000.0	1000.0	500.0	500	500
	Մուտքեր համայնքի բյուջեի նկատմամբ ստանձնած պայմանագրային պարտավորությունների չկատարման դիմաց գանձվող տույժերից						

Գ	ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԻՐԱՑՈՒՄԻՑ ՍՈՒՏՔԵՐ (1+2+3+4)	110767.8	280999.0	482999.0	581499.0	210000	215000
1.	Հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր	1000.0	2000	4000.0	10000.0	10000	15000
	Անշարժ գույքի իրացումից մուտքեր						
	Շարժական գույքի իրացումից մուտքեր						
	Այլ հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր	1000.0	2000	4000.0	10000.0	10000	15000
2.	Պաշարների իրացումից մուտքեր						
3.	Բարձրարժեք ակտիվների իրացումից մուտքեր						
4.	Չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր	78682.3	278999.0	478999.0	571499.0	200000	200000
	Հողի իրացումից մուտքեր	78682.3	278999.0	478999.0	571499.0	200000	200000
	Ոչ նյութական չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր						

	ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԲՅՈՒՋԵԻ ՀԱՎԵԼՈՒՐԴԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՄ ՊԱԿԱՍՈՒՐԴԻ (ԴԵՖԻՑԻՏ) ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ (Ա+Բ)	31085.5					
Ա.	ՆԵՐՔԻՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ (1+2)	31085.5					
1.	ՓՈԽԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ						
1.1	Արժեթղթեր						
	-թողարկումից և տեղաբաշխումից մուտքեր						
	-հիմնական գումարի մարում						
1.2	Վարկեր						
	-վարկերի ստացում						
	-ստացված վարկերի հիմնական գումարի						

	մարում						
1.3	Փոխատվություններ						
	-բյուջետային փոխատվությունների ստացում						
	-ստացված փոխատվությունների գումարի մարում						
2.	ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ	31085.5					
2.1	Բաժնետոմսեր և կապիտալում այլ մասնակցություն						
2.2	Փոխատվություններ						
	-նախկինում տրամադրված փոխատվությունների դիմաց ստացվող մարումներից մուտքեր						
	-փոխատվությունների տրամադրում						
2.3	Համայնքի բյուջեի միջոցների տարեսկզբի ազատ մնացորդը	31085.5					

Ոլորտային կապիտալ ծրագրի ձև

Բնակելի և ոչ բնակելի տարածքների սպասարկում
(Ոլորտի անվանումը)

Բնակելի և ոչ բնակելի տարածքների զարգացում, շահագործում և պահպանում
(Օրագրի անվանումը)

(Օրագրի իրականացման համար համայնքի պատասխանատու ստորաբաժանումը)

Օրագրի ընդհանուր արժեքը 167000.0 հազար դրամ

Օրագրի տեսակը կամ գնվող ապրանքը

Վերանորոգում Վերականգնում Շնդկայնում Փոխարինում Նորը

Օրագրի հիմնավորումը Չնայած բնակֆոնդի պահպանման ու զարգացման ուղղությամբ համայնքի կողմից կատարված աշխատանքներին, այնուամենայնիվ այս ոլորտում անելիքներ դեռ շատ կան: Անհրաժեշտ է կատարել բնակելի շենքերի անձնագրավորման աշխատանքներ: Համայնքի բազմաբնակարան շենքերի մի մասում դեռևս տանիքները վատ վիճակում են և ենթակա են վերանորոգման: Շենքերի մեծ մասի նկուղային հարկերում առկա է ջրի հոսք: Շամախյան և Թախտա թաղամասերում բարձրահարկ շենքերի մուտքերը և միջանցքները շենքերի կառուցման օրվանից չեն վերանորոգվել: Համայնքի համար կարևոր այս խնդրի իրականացումը մեծապես կնպաստի ներկա սոցիալ-տնտեսական բարդ իրավիճակում գտնվող մեր ազգաբնակչության մի մասի հոգսերի թեթևացմանը:

Բնակարանային կարիք ունեցողների թիվը գնալով աճում է բնակարանային ֆոնդի մաշվածության արագ գործընթացի, ժողովրդագրական զարգացման պատճառով:

Ծրագրի նպատակները Ծրագրի նպատակն է նպաստել համայնքի բնակելի և ոչ բնակելի տարածքների զարգացմանը, պահպանմանն ու շահագործմանը, բարելավել բնակչության կենսամակարդակը, բարձրացնել սպասարկման մակարդակը: Ծրագրի իրականացումը կնպաստի համայնքի իրավիճակի բարելավմանը:

Ծրագրի խնդիրները Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ է լուծել մի շարք կարևոր խնդիրներ.

1. Բազմաբնակարան բնակելի շենքերի շքամուտքերի վերանորոգում, նկուղներում ջրամատակարարման և ջրահեռացման մաշված ցանցի վերանորոգում
2. Շենքերի տեխնիկական անձնագրավորման աշխատանքներ
3. Բազմաբնակարան շենքերի հարթ և թեք տանիքների վերանորոգում

Ծրագրի իրականացման ժամանակացույցը

h/h	Ծրագրի իրականացման քայլերը / գործողությունները	Ամիսներ											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Նախահաշիվների կազմում												
2.	Գնման գործընթացի կազմակերպում												
3.	Տանիքների հիմնանորոգում												
4.	Ջրագծի և կոյուղագծի հիմնանորոգում												
5.	Բազմաբնակարան բնակելի շենքերի մուտքերի և միջանցքների նորոգում												
6.	Արդյունքների գնահատում												

Ծրագրի ակնկալվող արդյունքները Ծրագրի իրականացման արդյունքում Դիլիջան համայնքում կվերանորոգվեն 10 շենքերի տանիքները, կոյուղագծերը և ջրագծերը, կնորոգվեն 29 շենքերի մուտքերն ու միջանցքները: Կբարձրանա համայնքի կողմից մատուցվող հանրային ծառայությունների որակը: Համայնքը կունենա զարգացած բնակֆոնդ՝ գեղեցիկ ու բարեկարգ բակերով:

Ծրագրի բյուջեն

Հի	Ծրագրի ծախսերը	Կանխատեսվող ժամանակահատվածը						
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ընդամենը
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾՐԱԳՐԻ ԾԱԽՍԵՐ (Ա+Բ)	23917.0	33917.0	45917.0	67000.0	117000.0	167000.0	167000.0
Ա.	ԸՆԹԱՑԻԿ ԾԱԽՍԵՐ							
Բ.	ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՍԵՐ							
1.	ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ							
1.1	Շենքեր և շինություններ							
	-Շենքերի և շինությունների ձեռք բերում							
	-Շենքերի և շինությունների կառուցում							
	-Շենքերի և շինությունների կապիտալ վերանորոգում	23917.0	33917.0	45917.0	67000.0	117000.0	167000.0	167000.0
1.2	Մեքենաներ և սարքավորումներ							
	-Տրանսպորտային սարքավորումներ							
	-Վարչական սարքավորումներ							
	-Այլ մեքենաներ և սարքավորումներ							
1.3	Այլ հիմնական միջոցներ							
	-Աճեցվող ակտիվներ							
	-Ոչ նյութական հիմնական միջոցներ							
	-Գեոդեզիական քարտեզագրական ծախսեր							
	-Նախագծահետազոտական ծախսեր							
2.	ՊԱՇԱՐՆԵՐ							
	-Համայնքային նշանակալիության ռազմավարական պաշարներ							
	-Նյութեր և պարագաներ							
	-Վերավաճառքի համար նախատեսված ապրանքներ							
	-Սպառման նպատակով պահվող պաշարներ							
3.	ԲԱՐՁՐԱՐԺԵՔ ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
4.	ՉԱՐՏԱԴՐՎԱԾ ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
	-Հող							
	-Ընդերքային ակտիվներ							
	-Այլ բնական ծագում ունեցող ակտիվներ							
	-Ոչ նյութական չարտադրված ակտիվներ							

Հի	Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրները	Կանխատեսվող ամսական հատվածը						
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ընդամենը
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾՐԱԳՐԻ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ	23917.0	33917.0	45917.0	67000.0	117000.0	167000.0	167000.0
1.	Ֆոնդային բյուջեի սեփական եկամուտներ	18917.0	23917.0	35917.0	57000.0	107000.0	157000.0	157000.0
2.	Կապիտալ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
	Այլ պետությունների ՏԻՄ-երից							
	Միջազգային կազմակերպություններից							
3.	Կապիտալ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
	Պետական բյուջեից նպատակային հատկացումներ	5000.0	10000.0	10000.0	10000.0	10000.0	10000.0	10000.0
	ՀՀ այլ համայնքներից պաշտոնական							

	դրամաշնորհներ							
4.	Պետական բյուջեից վարկ							
5.	Առևտրային բանկից վարկ							
6.	Համայնքային արժեթղթերի թողարկումից							
7.	Մասնավոր հատվածի ներդրումներ							
8.	Բնակչության ներդրումներ							
9.	Այլ							

Ուորտային կապիտալ ծրագրի ձև

**Մշակույթ
(Ուորտի անվանումը)**

Մշակույթի պալատի շենքի վերանորոգում և լույս կաթսայատան կառուցում, թանգարանի ընթացիկ նորոգման աշխատանքներ, գյուղական բնակավայրերում հասարակական միջոցառումների և նախաձեռնությունների սրահի ստեղծում, գույքի ձեռք բերում, գրքերի ձեռք բերում գրադարանի համար, քաղաքային զբոսայգու բարեկարգում և նոր զբոսայգիների հիմնադրում և կանաչ տարածքների վերականգնում, մանկական խաղահրապարակների և բացօթյա սպորտային հրապարակների ստեղծում, տոնական ձևավորման տարրերի ձեռք բերում

(Ծրագրի անվանումը)

(Ծրագրի իրականացման համար համայնքի պատասխանատու ստորաբաժանումը)

Ծրագրի ընդհանուր արժեքը -----679000.0-----հազար դրամ

Ծրագրի տեսակը կամ գնվող ապրանքը

- Վերանորոգում Վերականգնում Ընդլայնում Փոխարինում Նորը

Ծրագրի հիմնավորումը Դիլիջանը ոչ միայն նշանավոր առողջարան է, այլև հարուստ մշակութային ավանդույթներ ունեցող համայնք: Դեռևս 19-րդ դարի 80-ական թվականներից սկսած այստեղ գործել են թատերախմբեր, ստեղծվել է փողային նվագախումբ, եղել են բազմաթիվ զվարճության վայրեր: Քաղաքի մշակութային կյանքում կարևոր դերակատարում ունեցող մշակույթի պալատի շենքը կառուցվել է 1972 թվականին, վերջին անգամ վերանորոգվել է 1986 թվականին, ներկայումս շենքն ունի հիմնանորոգման և լույս կաթսայատան կառուցման կարիք: Մշակույթի պալատում են անցկացվում քաղաքում իրականացվող մշակութային միջոցառումների մեծ մասը: Համայնքապետարանը իր գործունեության առաջնայնություններից է համարում մշակութային օբյեկտների նյութատեխնիկական բազայի ամրապնդումը՝ ըստ ամենայնի նպաստելով մշակութային ավանդույթների վերականգնմանը և զարգացմանը:

Մշակույթի պալատի շենքի հիմնանորոգումն ու լույս կաթսայատան կառուցումը, Երկրագիտական թանգարանի ընթացիկ նորոգման աշխատանքները, գյուղական բնակավայրերում հանդիսությունների սրահների կառուցումն ու նորոգումը կնպաստեն համայնքի մշակութային ու գիտական կյանքի աշխուժացմանը, երիտասարդության և զբոսաշրջիկների ազատ ժամանցի կազմակերպմանը, բնակիչների կրթական և հոգևոր զարգացման համար անհրաժեշտ պայմանների ապահովմանը: Մանկական զբոսայգին ստեղծվել է 1972 թվականին, որտեղ տեղավորված են 6 ատրակցիոն կարուսելներ: Զբոսայգում գործում է Ջինիշյան հիշատակի հիմնադրամի՝ կողմից կառուցված մանկական խաղահրապարակը: Զբոսայգում կատարվել է մասնակի վերանորոգում: Զբոսայգում կա խաղասենյակ, որի շենքը ենթակա է հիմնանորոգման: Անհրաժեշտ է գրադարանը համալրել նոր գույքով և գրքերով: Համայնքի տարբեր թաղամասերում կտեղադրվեն խաղահրապարակներ, կստեղծվի բացօթյա սպորտային հրապարակ:

Ծրագրի նպատակները Ծրագրի նպատակն է զարգացնել ու ակտիվացնել համայնքի մշակութային ու գիտական կյանքը: Բարելավել բնակչության և զբոսաշրջիկների ակտիվ հանգստի կազմակերպումը: Երկրագիտական թանգարանն ընդգրկել հանրապետության զբոսաշրջության տարբեր երթուղիներում:

- Ծրագրի խնդիրները** Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ է լուծել մի շարք կարևոր խնդիրներ
1. Վերանորոգել մշակույթի պալատի շենքը և կառուցել լոկալ կաթսայատուն,
 2. Երկրագիտական թանգարանի ընթացիկ նորոգում
 3. Գույքի և գրքերի ձեռք բերում
 4. Հասարակական միջոցառումների և նախաձեռնությունների սրահի կառուցում:
 5. Քաղաքային զբոսայգու բարեկարգում, նոր զբոսայգիների հիմնադրում և կանաչ տարածքների վերականգնում:
 6. Նոր մանկական խաղահրապարակների և բացօդյա սպորտային հրապարակների ստեղծում
 7. Համայնքի տոնական ձևավորման տարրերի ձեռք բերում:

Ծրագրի իրականացման ժամանակացույցը

Հ/հ	Ծրագրի իրականացման քայլերը / գործողությունները	Ամիսներ											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Նախահաշիվների կազմում												
2.	Գնման գործընթացի կազմակերպում												
3.	Մշակույթի պալատի շենքի վերանորոգում												
4.	Մշակույթի պալատի լոկալ կաթսայատան կառուցում												
5.	Երկրագիտական թանգարանի ընթացիկ նորոգում												
6.	Քաղաքային զբոսայգու բարեկարգում և նոր զբոսայգիների հիմնադրում												
7.	Գույքի և գրքերի ձեռք բերում												
8.	Հասարակական միջոցառումների և նախաձեռնությունների սրահի կառուցում												
9.	Համայնքի տոնական ձևավորման տարրերի ձեռք բերում												
10.	Արդյունքների գնահատում												

Ծրագրի ակնկալվող արդյունքները Ծրագրի իրականացման արդյունքում կունենանք հիմնանորոգված, լոկալ ջեռուցման համակարգով և ժամանակակից չափանիշներին համապատասխան մշակույթի պալատ, նորոգված թանգարան և միջոցառումների սրահներ, բարեկարգված զբոսայգի

Ծրագրի բյուջեն

Հ/հ	Ծրագրի ծախսերը			
-----	----------------	--	--	--

		2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ընդամենը
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾՐԱԳՐԻ ԾԱԽՍԵՐ (Ա+Բ)		91000.0	479000.0	479000.0	579000.0	679000.0	679000.0
2.	ԸՆԹԱՑԻԿ ԾԱԽՍԵՐ							
1.	ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՍԵՐ							
1.1	ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ							
1.1.1	Շենքեր և շինություններ							
	-Շենքերի և շինությունների ձեռք բերում							
	-Շենքերի և շինությունների կառուցում							
	-Շենքերի և շինությունների կապիտալ վերանորոգում		74000.0	462000.0	462000.0	515000.0	585000.0	462000.0
1.2	Մեքենաներ և սարքավորումներ		17000.0	17000.0	17000.0	27000.0	37000.0	37000.0
	-Տրանսպորտային սարքավորումներ							
	-Վարչական սարքավորումներ		14000.0	14000.0	14000.0	24000.0	34000.0	34000.0
	-Այլ մեքենաներ և սարքավորումներ		3000.0	3000.0	3000.0	13000.0	23000.0	23000.0
1.3	Այլ հիմնական միջոցներ							
	-Աճեցվող ակտիվներ							
	-Ոչ նյութական հիմնական միջոցներ							
	-Գեոդեզիական քարտեզագրական ծախսեր							
	-Նախագծահետազոտական ծախսեր							
2.	ՊԱՇԱՐՆԵՐ							
	-Համայնքային նշանականության ռազմավարական պաշարներ							
	-Լյուքեր և պարագաներ							
	-Վերավաճառքի համար նախատեսված ապրանքներ							
	-Սպառման նպատակով պահվող պաշարներ							
3.	ԲԱՐՁՐԱՐԺԵՔ ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
4.	ՉԱՐՏԱԴՐՎԱԾ ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
	-Հող							
	-Ընդերքային ակտիվներ							
	-Այլ բնական ծագում ունեցող ակտիվներ							
	-Ոչ նյութական չարտադրված ակտիվներ							

ԾՆ	Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրները	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ընդամենը
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾՐԱԳՐԻ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ		91000.0	479000.0	479000.0	579000.0	679000.0	679000.0
1.	Ֆոնդային բյուջեի սեփական եկամուտներ		81000.0	129000.0	129000.0	229000.0	329000.0	329000.0
2.	Կապիտալ արտաքին							

	պաշտոնական դրամաշնորհներ							
	Այլ պետությունների ՏԻՄ-երից							
	Միջազգային կազմակերպություններից		300000	300000.0	300000.0	300000.0	300000.0	300000.0
3.	Կապիտալ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
	Պետական բյուջեից նպատակային հատկացումներ							
	ՀՀ այլ համայնքներից պաշտոնական դրամաշնորհներ							
4.	Պետական բյուջեից վարկ							
5.	Առևտրային բանկից վարկ							
6.	Համայնքային արժեթղթերի թողարկումից							
7.	Մասնավոր հատվածի ներդրումներ							
8.	Բնակչության ներդրումներ							
9.	Այլ		10000.0	50000.0	50000.0	300000.0	300000.0	50000.0

Ոլորտային կապիտալ ծրագրի ձև

Տարածքային զարգացում, քաղաքաշինություն (Ոլորտի անվանումը)

Քաղաքի կենտրոնական հրապարակի հիմնանորոգում, արդիականացում, Մյասնիկյան 66 շենքի գլխավոր ճակատի արդիականացում, բազմաֆունկցիոնալ կանգառների կառուցում
(Ծրագրի անվանումը)

(Ծրագրի իրականացման համար համայնքի պատասխանատու ստորաբաժանումը)

Ծրագրի ընդհանուր արժեքը 185000.0 հազար դրամ

Ծրագրի տեսակը կամ գնվող ապրանքը

- Վերանորոգում Վերականգնում Ընդլայնում Փոխարինում Նորը

Ծրագրի հիմնավորումը Դիլիջանը ոչ միայն նշանավոր առողջարան է, այլև հարուստ մշակութային ավանդույթներ ունեցող համայնք: Այդ նպատակով քայլեր են ձեռնարկվում վերականգնելու զբոսաշրջության ուղղությամբ եղած ավանդույթները, ապահովելու բնակչության կենսագործունեության ժամանակակից

պայմաններ, պահպանելու ճարտարապետության արդի ոճը համայնքի կենտրոնում: Ուստի կարևոր է համայնքի կենտրոնական հրապարակի հիմնանորոգումը, կենտրոնում գտնվող Մյասնիկյան 66 շենքի գլխավոր ճակատի արդիականացումը, բազմաֆունկցիոնալ կանգառների կառուցումը:

Այս աշխատանքների իրականացմամբ աստիճանաբար ավարտին կհասցվի համայնքի կենտրոնի բարեկարգման և ճարտարապետական ձևավորման աշխատանքները, համայնքը կունենա իր երբեմնի առողջարանային համբավին համապատասխան հրապուրիչ տեսք՝ զբոսաշրջիկների հանգստի կազմակերպման համար անհրաժեշտ պայմաններով:

Ծրագրի նպատակները Ծրագրի նպատակն է ավարտին հասցնել համայնքի կենտրոնի բարեկարգման աշխատանքները: Բարելավել բնակչության և զբոսաշրջիկների ակտիվ հանգստի կազմակերպումը:

Ծրագրի խնդիրները Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ է լուծել մի շարք կարևոր խնդիրներ

1. Համայնքի կենտրոնական հրապարակը հիմնանորոգել
2. Համայնքի կենտրոնում գտնվող Մյասնիկյան 66 շենքի գլխավոր ճակատի արդիականացում
3. Կառուցել բազմաֆունկցիոնալ կանգառներ

Ծրագրի իրականացման ժամանակացույցը

Հ/հ	Ծրագրի իրականացման քայլերը / գործողությունները	Ամ Ի ս ւ ն Ե ր											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Նախահաշիվների կազմում												
2.	Գնման գործընթացի կազմակերպում												
3.	Քաղաքի կենտրոնական հրապարակը հիմնանորոգել												
4.	Քաղաքի կենտրոնում գտնվող Մյասնիկյան 66 շենքի գլխավոր ճակատի արդիականացում												
5.	Կառուցել քաղաքի համար խիստ կարևոր քաղաքի 3 գլխավոր մուտքերը												
6.	Երկրագիտական թանգարանին հարակից տարածքում կառուցել տոնավաճառների կազմակերպման շվաքարան												
7.	Կառուցել փակ լողավազան												
8.	Արհեստավորների և փոքր ձեռնարկատերերի համար կենտրոնի կառուցում												
9.	Թեքահարթակների կառուցում												
10.	Մասնակցություն եկեղեցու կառուցմանը												
11.	Աղբահավաք մեքենայի ձեռք բերում												
12.	Արդյունքների գնահատում												

Ծրագրի ակնկալվող արդյունքները Ծրագրի իրականացման արդյունքում կունենանք բարեկարգ և գեղեցիկ ճարտարապետական ձևավորմամբ համայնքի կենտրոն:

Ծրագրի բյուջեն

Հ/հ	Ծրագրի ծախսերը	Կանխատեսվող ժամանակահատվածը						
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ընդամենը
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾՐԱԳՐԻ ԾԱԽՍԵՐ (Ա+Բ)		40000.0	80000.0	85000.0	135000.0	185000.0	185000.0
Ա.	ԸՆԹԱՑԻԿ ԾԱԽՍԵՐ							
Բ.	ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՍԵՐ							
1.	ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ							
1.1	Շենքեր և շինություններ							
	-Շենքերի և շինությունների ձեռք բերում							
	-Շենքերի և շինությունների կառուցում		40000.0	40000.0	40000.0	90000.0	90000.0	90000.0
	-Շենքերի և շինությունների կապիտալ վերանորոգում			40000.0	45000.0	95000.0	95000.0	95000.0
1.2	Մեքենաներ և սարքավորումներ							
	-Տրանսպորտային սարքավորումներ							
	-Վարչական սարքավորումներ							
	-Այլ մեքենաներ և սարքավորումներ							
1.3	Այլ հիմնական միջոցներ							
	-Աճեցվող ակտիվներ							
	-Ոչ նյութական հիմնական միջոցներ							
	-Գեոդեզիական քարտեզագրական ծախսեր							
	-Նախագծահետազոտական ծախսեր							
2.	ՊԱՇԱՐՆԵՐ							
	-Համայնքային նշանակալիության ռազմավարական պաշարներ							
	-Նյութեր և պարագաներ							
	-Վերավաճառքի համար նախատեսված ապրանքներ							
	-Սպառման նպատակով պահվող պաշարներ							
3.	ԲԱՐՁՐԱՐԺԵՔ ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
4.	ՉԱՐՏԱԴՐՎԱԾ ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
	-Հող							
	-Ընդերքային ակտիվներ							
	-Այլ բնական ծագում ունեցող ակտիվներ							
	-Ոչ նյութական չարտադրված ակտիվներ							

Հ/հ	Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրները	Կանխատեսվող ժամանակահատվածը						
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ընդամենը
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾՐԱԳՐԻ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ		40000.0	80000.0	85000.0	135000.0	185000.0	85000.0
1.	Ֆոնդային բյուջեի սեփական եկամուտներ		4000	44000.0	49000.0	99000.0	149000	149000.0

2.	Կապիտալ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ						
	Այլ պետությունների ՏԻՄ-երից						
	Միջազգային կազմակերպություններից	36000.0	36000.0	36000.0	36000.0	36000.0	36000.0
3.	Կապիտալ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ						
	Պետական բյուջեից նպատակային հատկացումներ						
	ՀՀ այլ համայնքներից պաշտոնական դրամաշնորհներ						
4.	Պետական բյուջեից վարկ						
5.	Առևտրային բանկից վարկ						
6.	Համայնքային արժեթղթերի թողարկումից						
7.	Մասնավոր հատվածի ներդրումներ						
8.	Բնակչության ներդրումներ						
9.	Այլ						

Ոլորտային կապիտալ ծրագրի ձև

Տրանսպորտ, ճանապարհային տնտեսություն

(Ոլորտի անվանումը)

Բակային տարածքների բարեկարգում, համայնքային հասարակական տրանսպորտի կանգառների կառուցում, արդականացում, առևտրի տաղավարների կառուցում, ներհամայնքային երթուղիների սպասարկման համար ավտոբուսների ձեռք բերում, ներհամայնքային ճանապարհների հիմնանորոգում, սողանքային երևույթների դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացում, փողոցների արտաքին լուսավորության ցանցի ավտոմատացում, նոր էներգոխնայողական լուսատուներով փոխարինում, տեխնիկական վերազինում, քայքայված հենապատերի վերանորոգում, ջրահեռացման համակարգի բարելավում

(Ծրագրի անվանումը)

(Ծրագրի իրականացման համար համայնքի պատասխանատու ստորաբաժանումը)

Ծրագրի ընդհանուր արժեքը 3103537.0 հազար դրամ

Ծրագրի տեսակը կամ գնվող ապրանքը

- Վերանորոգում Վերականգնում Ընդլայնում Փոխարինում Նորը
-

Ծրագրի հիմնավորումը Դիլիջան համայնքի զարգացմանը նպաստող կարևորագույն խնդիրներից է փողոցների, ճանապարհների ասֆալտապատման աշխատանքների իրականացումը:

Ակտիվացած սողանքային երևույթները վտանգավոր իրավիճակ են առաջացրել համայնքի տարածքում:

Երկար ժամանակ չնորոգվելու հետևանքով փայտաշեն կանգառների կոնստրուկցիաները դեֆորմացվել են, գունաթափվել և դարձել ոչ բարետես: Նախատեսվում է արտաքին լուսավորության ցանցը համալրել, փոխարինել առավել արդյունավետ, էներգոխնայողական լուսատուներով: Դիլիջանի առողջարանային համբավին համապատասխան պատշաճ տեսք սպաստվելու համար խիստ կարևոր է համայնքի կենտրոնական հատվածում, Գետափնյա փողոցում, ինչպես նաև առանձին թաղամասերում կանաչ գոտիների ու ծառուղիների առեղծումն ու խնամքը: Համայնքում իրականացվել է ներհամայնքային ճանապարհների

բարեկարգման և ասֆալտապատման աշխատանքներ, ասկայն քաղաքում դեռևս առկա են անբարեկարգ և քանդված ճանապարհներ, որը հետիոտնի և ավտոմեքենաների երթևեկության համար թե անհարմար է, և թե վտանգավոր: Համայնքի կենտրոնական հատվածում և Գետափնյա փողոցի աջ ու ձախ հատվածներում մայթերի գազոնների կանաչապատմամբ, փշատերև ծառերի ձևավորմամբ, փողոցների, տրանսպորտի կանգառների վերակառուցմամբ, Գետափնյա փողոցի կամուրջների վերակառուցմամբ և ճարտարապետական ձևավորմամբ, քայքայված հենապատերի վերանորոգմամբ, ներհամայնքային ճանապարհների հիմնանորոգմամբ, ջրահեռացման համակարգի բարելավմամբ կապահովվի համայնքի բնակիչների և տրանսպորտային միջոցների անվտանգությունը, ինչպես նաև մեր համայնքը կստանա ավելի հրապուրիչ տեսք՝ ազգաբնակչության և զբոսաշրջիկների համար:

Ծրագրի նպատակները Ծրագրի հիմնական նպատակն է ապահովել համայնքի բարեկարգ և պատշաճ տեսքը, ունենալ մարդկանց և տրանսպորտի բոլոր միջոցների համար բավարար և անվտանգ երթևեկության պայմաններ, արդիականացնել ջրամատակարարման և ջրահեռացման ներքաղաքային համակարգերը: Ապահովել քաղաքաշինական ներդաշնակ զարգացումը:

Ծրագրի խնդիրները Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ է լուծել մի շարք կարևոր խնդիրներ

1. Բնակելի թաղամասերի բակային տարածքների բարեկարգում, լուսավորում
2. Առևտրի տաղավարների կառուցում
3. Տրանսպորտի 4 կանգառների վերակառուցում,
4. Ներհամայնքային երթուղիների սպասարկման համար ավտոբուսների ձեռք բերում
5. Փողոցների արտաքին լուսավորության 1500 լուսատուների փոխարինում առավել էներգոխնայողական լուսատուներով և 6 բնակավայրերում նոր լուսավորության համակարգի ստեղծում
6. Քայքայված հենապատերի վերանորոգում,
7. Ներհամայնքային ճանապարհների հիմնանորոգում, կահավորում
8. Սողանքային երևույթների դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացում
9. Հաղարծին բնակավայրում Աղստեվ գետի երկու ափերը միացնող հետիոտնի կամրջի վերանորոգում
10. Ավտոպարկի ստեղծում, տեխնիկայով վերազինում
11. Ջրամատակարարման և ջրահեռացման ներքին ցանցերի հետագա շահագործման խնդիրների կարգավորում

Ծրագրի իրականացման ժամանակացույցը

Հ/հ	Ծրագրի իրականացման քայլերը / գործողությունները	Ամիսներ											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Նախահաշիվների կազմում												
2.	Գնման գործընթացի կազմակերպում												
3.	Բնակելի թաղամասերի բակային տարածքների բարեկարգում, լուսավորում												
4.	Առևտրի տաղավարների կառուցում												
5.	քաղաքային տրանսպորտի 4 կանգառների վերակառուցում,												
6	Ներհամայնքային երթուղիների սպասարկման համար ավտոբուսների ձեռք բերում												

7	Փողոցների արտաքին լուսավորության 1500 լուսատուների փոխարինում առավել էներգոխնայողական լուսատուներով և 6 բնակավայրերում նոր լուսավորության համակարգի ստեղծում												
8	Քայքայված հենապատերի վերանորոգում												
9.	Ներհամայնքային ճանապարհների հիմնանորոգում,												
10.	Սողանքային երևույթների դեմ պայքարի միջոցառումների իրականացում												
11.	Հաղարծին բնակավայրում Աղստեվ գետի երկու ափերը միացնող հետիոտնի կամրջի վերանորոգում												
12	Ջրամատակարարման և հեռացման ներքին ցանցերի հետագա շահագործման մոնիթինգի կարգավորում												
13	Ավտոպարկի ստեղծում, ռեխնիկայով վերազինում												
14	Արդյունքների գնահատում												

Ծրագրի ակնկալվող արդյունքները Ծրագրի իրականացման արդյունքում կունենանք գեղեցիկ, բարեկարգված ու ասֆալտապատված, գիշերային լուսավորությամբ փողոցներ և թաղամասեր, նորոգված կանգառներ, վերանորոգված և համայնքի տեսքին համահունչ ճարտարապետական ձևավորում ստացած հենապատեր, տեխնիկապես վերազինված համայնք, բարելավված ջրահեռացման համակարգ:

Ծրագրի բյուջեն

Հ/հ	Ծրագրի ծախսերը	Կանխատեսվող ժամանակահատվածը						
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ընդամենը
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾՐԱԳՐԻ ԾԱԽՍԵՐ (Ա+Բ)	77850.9	1144120.0	2216120.0	3088537.0	3093537	3103537	3103537.0
Ա.	ԸՆԹԱՑԻԿ ԾԱԽՍԵՐ							
Բ.	ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՍԵՐ							
1.	ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ							
1.1	Շենքեր և շինություններ							
	-Շենքերի և շինությունների ձեռք բերում							
	-Շենքերի և շինությունների կառուցում							
	-Շենքերի և շինությունների	77850.9	828245.0	1902245.0	2774662.0	2779662.0	2789662.0	2789662.0

	կապիտալ վերանորոգում							
1.2	Մեքենաներ և սարքավորումներ							
	-Տրանսպորտային սարքավորումներ							
	-Վարչական սարքավորումներ							
	-Այլ մեքենաներ և սարքավորումներ	313875.0	313875.0	313875.0	313875.0	313875.0	313875.0	313875.0
1.3	Այլ հիմնական միջոցներ							
	-Աճեցվող ակտիվներ							
	-Ոչ նյութական հիմնական միջոցներ							
	-Գեոդեզիական քարտեզագրական ծախսեր							
	-Նախագծահետազոտական ծախսեր							
2.	ՊԱՇԱՐՆԵՐ							
	-Համայնքային նշանակալիության ռազմավարական պաշարներ							
	-Նյութեր և պարագաներ							
	-Վերավաճառքի համար նախատեսված ապրանքներ							
	-Սպառման նպատակով պահվող պաշարներ							
3.	ԲԱՐՁՐԱՐԺԵՔ ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
4.	ՉԱՐՏԱԴՐՎԱԾ ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
	-Հող							

Հ/հ	Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրները	Կանխատեսվող ժամանակահատվածը						
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ընդամենը
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾՐԱԳՐԻ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ	67082.0	1144120.0	2216120.0	3088537.0	3093537.0	3103537.0	3103537.0
1.	Ֆոնդային բյուջեի սեփական եկամուտներ	67082.0	139082.0	211082.0	283499.0	288499.0	298499.0	283499.0
2.	Կապիտալ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
	Այլ պետությունների ՏԻՄ-երից							
	Միջազգային կազմակերպություններից		405038	805038	1105038	1105038	1105038	1105038
3.	Կապիտալ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
	Պետական բյուջեից նպատակային հատկացումներ							
	ՀՀ այլ համայնքներից պաշտոնական դրամաշնորհներ							
4.	Պետական բյուջեից վարկ							
5.	Առևտրային բանկից վարկ							
6.	Համայնքային արժեթղթերի թողարկումից							
7.	Մասնավոր հատվածի ներդրումներ							
8.	Բնակչության ներդրումներ							
9.	Այլ		600000.0	1200000.0	1700000.0	1105038	1105038	1700000.0

Ոլորտային կապիտալ ծրագրի ձև

Զբոսաշրջություն
(Ոլորտի անվանումը)

Զբոսաշրջության ենթակառուցվածքների զարգացում, զբոսաշրջային երթուղիների ստեղծում, ագրոշուկայի ստեղծում, կարողությունների զարգացման դասընթացների կազմակերպում, փողոցներում կողմնորոշող ցուցանակների տեղադրում
(Օրագրի անվանումը)

(Օրագրի իրականացման համար համայնքի պատասխանատու ստորաբաժանումը)

Օրագրի ընդհանուր արժեքը 755000.0 հազար դրամ

Օրագրի տեսակը կամ գնվող ապրանքը

- Վերանորոգում
- Վերականգնում
- Ընդլայնում
- Փոխարինում
- Նորը

Օրագրի հիմնավորումը Համայնքում մեծ ուշադրություն է դարձվում զբոսաշրջության ենթակառուցվածքների զարգացմանը, զբոսաշրջային գրավչությունների պահպանմանը, հյուրասիրության ավանդույթների վերականգնմանը, թաղամասերում, զբոսաշրջային կառույցներում և ենթակառուցվածքներում հյուրընկալման ծառայությունների որակի բարելավմանը, զբոսաշրջության ոլորտում մասնավոր հատվածի մասնակցության խրախուսմանը:

Օրագրի նպատակները Օրագրի նպատակն է Դիլիջանում և հարակից տարածքներում զբոսաշրջության զարգացման խթանում, նոր աշխատատեղերի ստեղծում և աջակցություն բիզնեսին:

Օրագրի խնդիրները Օրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ է լուծել մի շարք կարևոր խնդիրներ՝

101. Հիմնել համայնքային զբոսաշրջային տեղեկատվական կենտրոն Դիլիջանի և հարակից տարածքների համար
102. Ստեղծել այցելուների կենտրոն Դիլիջանի ազգային պարկում,
103. Զարգացնել վեբ և մոբայլ հավելվածները՝ զբոսաշրջության ոլորտի խթանման համար
104. Վերանորոգել 11 թեմատիկ երթուղիներ
105. Վերազինել Ազգային պարկի երթուղիները ցուցանակներով
106. Ստեղծել Արհեստների կենտրոն
107. Կազմակերպել հմտությունների զարգացման դասընթացներ արհեստների կենտրոնում
108. Ստեղծել Ագրո շուկա
109. Մշակել ուղեցույցներ
110. Իրականացնել կարողությունների զարգացման դասընթացներ

Օրագրի իրականացման ժամանակացույցը

Հ/հ	Օրագրի իրականացման քայլերը / գործողությունները	Ամիսներ											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Նախահաշիվների կազմում												

2.	Գնման գործընթացի կազմակերպում													
3.	Հիմնել համայնքային զբոսաշրջային տեղեկատվական կենտրոն													
4.	Ստեղծել այցելուների կենտրոն Դիլիջանի ազգային պարկում													
5.	Զարգացնել վեր և մոբայլ հավելվածները զբոսաշրջության ոլորտի ծթանման համար													
6.	Վերանորոգել 11 թեմատիկ երթուղիներ													
7.	Վերազինել Աղզային պարկի երթուղիները ցուցանակներով													
8.	Ստեղծել Արհեստների կենտրոն													
9.	Կազմակերպել հմտությունների զարգացման դասընթացներ արհեստների կենտրոնում													
10.	Ստեղծել Ագրո շուկա													
11.	Մշակել ուղեցույցներ													
12.	Իրականացնել կարողությունների զարգացման դասընթացներ													
13.	Արդյունքների գնահատում													

Ծրագրի ակնկալվող արդյունքները Ծրագրի իրականացման արդյունքում կունենանք զարգացած ենթակառուցվածքներ, ինչը կխթանի համայնքում զբոսաշրջության զարգացմանը:

Կապը այլ ծրագրերի հետ _____

Ծրագրի բյուջեն

Հ/հ	Ծրագրի ծախսերը	Կանխատեսվող ժամանակահատվածը						
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ը ն դ ա մ է ն ր
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾՐԱԳՐԻ ԾԱԽՍԵՐ (Ա+Բ)		755000.0	755000.0	755000.0	755000.0	755000.0	755000.0
Ա.	ԸՆԹԱՑԻԿ ԾԱԽՍԵՐ							
Բ.	ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՍԵՐ							
1.	ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ							
1.1	Շենքեր և շինություններ							
	-Շենքերի և շինությունների ձեռք բերում							
	-Շենքերի և շինությունների կառուցում		500000.0	500000.0	500000.0	500000.0	500000.0	500000.0
	-Շենքերի և շինությունների կապիտալ վերանորոգում		200000.0	200000.0	200000.0	200000.0	200000.0	200000.0
1.2	Մեքենաներ և սարքավորումներ							
	-Տրանսպորտային սարքավորումներ							
	-Վարչական սարքավորումներ		55000.0	55000.0	55000.0	55000.0	55000.0	55000.0
	-Այլ մեքենաներ և սարքավորումներ							
1.3	Այլ հիմնական միջոցներ							
	-Աճեցվող ակտիվներ							
	-Ոչ նյութական հիմնական միջոցներ							
	-Գեոդեզիական քարտեզագրական ծախսեր							
	-Նախագծահետազոտական ծախսեր							
2.	ՊԱՇԱՐՆԵՐ							
	-Համայնքային նշանականության ռազմավարական պաշարներ							
	-Նյութեր և պարագաներ							
	-Վերավաճառքի համար նախատեսված ապրանքներ							
	-Սպառման նպատակով պահվող պաշարներ							
3.	ԲԱՐՁՐԱՐԺԵՔ ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
4.	ՉԱՐՏԱԴՐՎԱԾ ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
	-Հող							
	-Ընդերքային ակտիվներ							
	-Այլ բնական ծագում ունեցող ակտիվներ							
	-Ոչ նյութական չարտադրված ակտիվներ							

Հ/հ	Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրները	Կանխատեսվող ժամանակահատվածը						
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ը ն դ ա մ է ն ր
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾՐԱԳՐԻ ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐ		755000.0	755000.0	755000.0	755000.0	755000.0	755000.0
1.	Ֆոնդային բյուջեի սեփական եկամուտներ		5000.0	5000.0	5000.0	5000.0	5000.0	5000.0
2.	Կապիտալ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
	Այլ պետությունների ՏԻՄ-երից							
	Միջազգային կազմակերպություններից		750000.0	750000.0	750000.0	750000.0	750000.0	750000.0
3.	Կապիտալ ներքին պաշտոնական							

	դրամաշնորհներ							
	Պետական բյուջեից նպատակային հատկացումներ							
	ՀՀ այլ համայնքներից պաշտոնական դրամաշնորհներ							
4.	Պետական բյուջեից վարկ							
5.	Առևտրային բանկից վարկ							
6.	Համայնքային արժեթղթերի թողարկումից							
7.	Մասնավոր հատվածի ներդրումներ							
8.	Բնակչության ներդրումներ							
9.	Այլ							

Ուղորտային կապիտալ ծրագրի ձև

Կրթություն և արտադարձական

(Ուղորտի անվանումը)

Խաչարձան և Աղավնավանք գյուղական բնակավայրերի համար նոր մանկապարտեզի կառուցում.Թիվ 1 և թիվ 2 մանկապարտեզների կապիտալ նորոգում,անհարժեշտ գույքի և մեթոդական գրականության ձեռք բերում
(Ծրագրի անվանումը)

(Ծրագրի իրականացման համար համայնքի պատասխանատու ստորաբաժանումը)

Ծրագրի ընդհանուր արժեքը 208000.0 հազար դրամ

Ծրագրի տեսակը կամ գնվող ապրանքը

- Վերանորոգում Վերականգնում Ընդլայնում Փոխարինում Նորը

Ծրագրի հիմնավորումը Դիլիջանում մեծ ուշադրություն է դարձվում համայնքային ենթակայության ոչ առևտրային կազմակերպությունների զարգացմանը, պահպանմանն ու դրանց գործունեության պայմանների բարելավմանն ու արդիականացմանը, քանի որ մանկապարտեզներ հաճախող երեխաները, գեղարվեստի ու մանկական երաժշտական դպրոցներ հաճախող երեխաները, մարզահամալիրի սաները ոչ միայն տարբեր մրցույթներում և փառատոններում բարձր են պահում Դիլիջանի համայնքի պատիվը, այլ հանդիսանում են քաղաքի ապագան ու վաղվա օրը:

Խոշորացված համայնքի Խաչարձան և Աղավնավանք համայնքներում կա անհրաժեշտություն կառուցել մանկապարտեզ: Համայնքում գործող 6 մանկապարտեզներից 4-ը նորոգված են, հիմնանորոգման կարիք ունեն թիվ 1 և թիվ 2 մանկապարտեզները, իսկ թիվ 6 մանկապարտեզում նախատեսվում է նորոգել աստիճաններն ու կառուցել ծածկ: Բոլոր մանկապարտեզներն ու արտադարձական հիմնարկները համալրել նոր գույքով և սարքավորումներով: Այս աշխատանքների իրականացման արդյունքում կբարձրանա երեխաների մշակութային, կրթական, սպորտային և հոգևոր դաստիարակության մակարդակը, համայնքի կողմից մատուցվող ծառայությունների որակն ու քանակը:

Ծրագրի նպատակները Ծրագրի նպատակն է ապահովել երեխաների գեղագիտական, սպորտային և հոգևոր կրթության բարձր մակարդակ, մանկապարտեզ հաճախող երեխաների համար՝ անվտանգ ու ապահով պայմաններ:

Ծրագրի խնդիրները Ծրագրի իրականացման համար անհրաժեշտ է լուծել մի շարք կարևոր խնդիրներ՝ նորոգել մանկապարտեզների շենքը, կառուցել նոր մանկապարտեզ Աղավնավանք և Խաչարձան համայնքներում, ձեռք բերել գույք և սարքավորումներ:

1. Հիմնանորոգել թիվ 1 և թիվ 2 մանկապարտեզները,

2. Ձեռք բերել գույք և սարքավորումներ,
3. Թիվ 6 մանկապարտեզի աստիճանների նորոգում և ծածկի կառուցում, տարածքի բարեկարգում
4. Աղավնավանք և Խաչարձան համայնքների համար կառուցել մանկապարտեզ

Ծրագրի իրականացման ժամանակացույցը

Հ/հ	Ծրագրի իրականացման քայլերը / գործողությունները	Ամիսներ											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Նախահաշիվների կազմում												
2.	Գնման գործընթացի կազմակերպում												
3.	Հիմնանորոգել թիվ 1 և թիվ 2 մանկապարտեզները,												
4.	Թիվ 6 մանկապարտեզի աստիճանների նորոգում և ծածկի կառուցում, տարածքի բարեկարգում												
5.	Աղավնավանք և Խաչարձան համայնքների համար կառուցել մանկապարտեզ												
6.	Գույքի և սարքավորումների ձեռք բերում												
7.	Արդյունքների գնահատում												

Ծրագրի ակնկալվող արդյունքները Ծրագրի իրականացման արդյունքում կունենանք վերանորոգված, նոր գույքով և սարքավորումներով համալրված մանկապարտեզներ և արտադպրոցական դաստիարակության հիմնարկներ:

Կապը այլ ծրագրերի հետ _____

Ծրագրի բյուջեն

Հ/հ	Ծրագրի ծախսերը	Կանխատեսվող ժամանակահատվածը						
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ը ն դ ամ է ն ր
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾՐԱԳՐԻ ԾԱԽՍԵՐ (Ա+Բ)	7000.0	78000.0	158000.0	208000.0	208000.0	208000.0	208000.0
Ա.	ԸՆԹԱՑԻԿ ԾԱԽՍԵՐ							
Բ.	ՈՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԳԾՈՎ ԾԱԽՍԵՐ							
1.	ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ							
1.1	Շենքեր և շինություններ							
	-Շենքերի և շինությունների ձեռք բերում							
	-Շենքերի և շինությունների կառուցում		50000.0	100000.0	150000.0	150000.0	150000.0	150000.0
	-Շենքերի և շինությունների կապիտալ վերանորոգում		16000.0	46000.0	46000.0	46000.0	46000.0	46000.0
1.2	Մեքենաներ և սարքավորումներ							
	-Տրանսպորտային սարքավորումներ							
	-Վարչական սարքավորումներ	7000.0	12000.0	12000.0	12000.0	12000.0	12000.0	12000.0
	-Այլ մեքենաներ և սարքավորումներ							
1.3	Այլ հիմնական միջոցներ							
	-Աճեցվող ակտիվներ							
	-Ոչ նյութական հիմնական միջոցներ							
	-Գեոդեզիական քարտեզագրական ծախսեր							
	-Նախագծահետազոտական ծախսեր							
2.	ՊԱՇԱՐՆԵՐ							
	-Համայնքային նշանակալիության ռազմավարական պաշարներ							
	-Ելքեր և պարագաներ							
	-Վերավաճառքի համար նախատեսված ապրանքներ							
	-Սպառման նպատակով պահվող պաշարներ							
3.	ԲԱՐՁՐԱՐԺԵՔ ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
4.	ՉԱՐՏԱԴՐՎԱԾ ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
	-Հող							
	-Ընդերքային ակտիվներ							
	-Այլ բնական ծագում ունեցող ակտիվներ							
	-Ոչ նյութական չարտադրված ակտիվներ							

Հ/հ	Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրները	Կանխատեսվող ժամանակահատվածը						
		2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ը ն դ ամ ն ր
	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԾՐԱԳՐԻ ԵԿԱՄՈՒՏՆԵՐ	7000.0	78000.0	158000.0	208000.0	208000.0	208000.0	208000.0
1.	Ֆոնդային բյուջեի սեփական եկամուտներ	7000.0	28000.0	58000.0	58000.0	58000.0	58000.0	58000.0
2.	Կապիտալ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
	Այլ պետությունների ՏԻՄ-երից							
	Միջազգային կազմակերպություններից		50000.0	100000.0	150000.0	150000.0	150000.0	150000.0
3.	Կապիտալ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ							
	Պետական բյուջեից նպատակային							

	հատկացումներ							
	ՀՀ այլ համայնքներից պաշտոնական դրամաշնորհներ							
4.	Պետական բյուջեից վարկ							
5.	Առևտրային բանկից վարկ							
6.	Համայնքային արժեթղթերի թողարկումից							
7.	Մասնավոր հատվածի ներդրումներ							
8.	Բնակչության ներդրումներ							
9.	Այլ							

7. ԾՁՁՅՍՍԹԵ Հ ՆԳԱԾՍՆՆԵՐ 1/4ՁԴԴԾԾՅՍՍ ԻԾՂԴԹԵ ԹԹԾՍՂԴՍ ԾՁԾԾՍԹԵՍԾՁ

Դ/հ	Ցուցանիշներ	Չափի միավոր	2016թ. փաստ.	2017թ. կ ան խ.	2018թ. կանխ.	2019թ. կանխ.	2020	2021
1	2	3	5	6	7	8		
1.	Համայնքի վարչական տարածքը	հա						
2.	Բնակչության թիվը	մար.դ.	26577	26577	26577	26577	26577	26577
3.	Բնակելի շենքերի ընդհանուր թիվը	շենք	106	106	106	106	106	106
	ընդհանուր մակերեսը	հազ.քմ	150.9	150.9	150.9	150.9	150.9	150.9
	բնակարանների թիվը	բնակար.	2738	2738	2738	2738	2738	2738
4.	Վթարային շենքերի թիվը, այդ թվում՝	շենք	85	85	85	85	85	85
	II կարգի վթարային շենքեր	- // -	70	70	70	70	70	70
	III կարգի վթարային շենքեր	- // -	15	15	15	15	15	15
	IV կարգի վթարային շենքեր	- // -						
5.	Վերելակային տնտեսություն							
	Վերելակով շենքերի թիվը	շենք	15	15	15	15	15	15
	Վերելակների ընդհանուր թիվը	հատ	15	15	15	15	15	15
	Գործող վերելակների թիվը	- // -	15	15	15	15	15	15
6.	Ավտոտնակների թիվը	հատ						
7.	Համատիրությունների թիվը	հատ	3	3	3	3	3	3
8.	Լիազորագրային կառավարման անցած բնակելի շենքերի թիվը	շենք	22	22	22	22	22	22
9.	Տեղափոխվող աղբի քանակը	տոննա	21600	21600	21600	21600	21600	21600
	այդ թվում՝ բնակչությունից	տ	7200	7200	7200	7200	7200	7200
10.	Սանիտարական մաքրման և աղբահանության մեքենայական պարկի մեքենա-մեխանիզմների քանակը	միավոր	5	13	13	13	20	20
11.	Սանիտարական մաքրման տարածքը	հա	226	300	400	460	560	700
12.	Մեքենայական պարկի տեխնիկական պատրաստականության օգտակար գործողության գործակիցը	գործակից						
13.	Ոռոգման ցանցի երկարությունը	կմ						
14.	Ոռոգելի տարածքի մակերեսը	հա						
15.	Մեկ բնակչին ընկնող կանաչ տարածքը	քմ	3.9	3.9	3.9	4.0	5.0	5.0
16.	Ներհամայնքային փողոցների և ճանապարհների երկարությունը	կմ	64.4	64.4	64.8	67	67	67
17.	Ներհամայնքային փողոցների և ճանապարհների մակերեսը	հազ.քմ	616.9	616.9	616.9	616.9	616.9	616.9
18.	Առևտրի և սպասարկման օբյեկտների թիվը, այդ թվում՝	հատ						
	առևտրի օբյեկտներ		32	40	50	60	60	60
	Ժ. 24-ից հետո աշխատող օբյեկտներ							

	բենզինի լիցքավորման կետեր		6	6	6	7	10	12
	գազի լիցքավորման կետեր		4	4	4	5	7	9
19.	Համայնքի սեփականություն համարվող հողերի մակերեսը	հա	1929.2	1929.2	1929.2	1929.2	1929.2	1929.2
20.	Պետական պահուստային հողերի մակերեսը	հա						
	Պահուստային հողերի օգտ. մակարդակը	%						
21.	Բնակարանի կարիքավոր ընտանիք. թիվը	ընտ.	125	125	125	125	50	25
22.	Նախադպրոցական հիմնարկների թիվը	հատ	8	8	9	10	10	10
	զբաղեցրած հողատարածքը	հազ.քմ	106	106	106	106	106	106
	շենքերի տարածքը	քմ	5656.2	5656.2	5656.2	5656.2	5656.2	5656.2
	երեխաների թիվը	մարդ	559	560	650	650	700	750
	խմբերի թիվը	խումբ	23	23	26	26	30	30
23.	Հանրակրթական դպրոցների թիվը	հատ	12	12	12	12	12	12
	աշակերտների թիվը	մարդ	2930	2930	2930	2930	3200	3200
24.	Երաժշտական դպրոցների թիվը	հատ						
	սովորողների թիվը	մարդ						
	բաժինների թիվը	բաժին						
25.	Մարզադպրոցների թիվը	հատ						
	երեխաների թիվը	մարդ						
	մարզաձևերի թիվը	հատ						
26.	Արտադպրոցական հիմնարկների թիվը	հատ	3	3	3	3	3	3
	երեխաների թիվը	մարդ	275	275	325	325	325	325
27.	Մշակութային հիմնարկների թիվը	հատ	4	4	4	4	4	4
	երեխաների թիվը	մարդ						
	խմբերի թիվը	խումբ						
28.	Հիվանդանոցների թիվը	հատ	1	1	1	1	1	1
	մահճակալների թիվը	հատ						
29.	Պոլիկլինիկա-ամբուլատորիաների թիվը	հատ	1	1	1	1	1	1
	այցելուների թիվը	մարդ						
30.	Անապահով ընտանիքների թիվը	ընտ.	2300	2300	2300	2300	1500	1500
31.	Կենսաթոշակառուների թիվը	մարդ	3263	3263	3263	3263	3600	3600
32.	Հաշմանդամների թիվը	մարդ	850	850	850	850	850	850
33.	Պատերազմի վետերանների թիվը	մարդ	9	9	9	9		
34.	Գործազուրկների թիվը	մարդ	1764	1764	1764	1764	1500	1500
35.	Փախստականների թիվը	մարդ	650	650	650	650	650	650
36.	Ընտանեկան նպաստ ստացող ընտանիքների թիվը	ընտ.	1010	1010	1010	1010	1000	1000
37.	Բնակչության մեկ շնչին ընկնող բյուջետային եկամուտը	հազ. դրամ	25.4	26.4	28.4	30.6	33.7	37.0
38.	Սեփական եկամուտների տեսակարար կշիռը համայնքի բյուջեի ընդհանուր եկամուտների մեջ	%	33.2	33.2	33.2	33.2	33.2	33.2
39.	Կապիտալ ծախսերի տեսակարար կշիռը բյուջեի ընդհանուր ծախսերի մեջ	%	75.1	76.4	64.6	63.9	24.3	25
	այդ թվում՝ սեփական միջոցների հաշվին	%						
40.	Համայնքի բյուջեի եկամուտների փաստացի կատարողականը ճշտված պլանի նկատմամբ	%						
41.	Համայնքի բյուջեի ծախսերի փաստացի կատարողականը ճշտված պլանի նկատմամբ	%						
42.	Համայնքի աշխատողների աշխատավարձերի տեսակարար կշիռը բյուջեի ընդհանուր ծախսերի մեջ	%	5		4.3			

**ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔ
ԴԻԼԻՋԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ**

Կառուցվածքային ստորաբաժանումներ

1. Ֆինանսական բաժին
2. Քաղաքաշինության և հողօգտագործման բաժին
3. Կոմունալ և տրանսպորտի բաժին
4. Ներքին աուդիտի բաժին

Առանձնացված ստորաբաժանում

1. Քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցման տարածքային բաժին

ԴԻԼԻՋԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՄԱՐՎՈՂ ԳՈՒՅՔԻ ՑԱՆԿԸ

1. Վարչական շենք /քաղաքապետարան/
2. Վարչական շենք /նախկին քաղխորհրդի գործկոմի շենք/
3. Դիլիջանի թիվ 1 մանկապարտեզ՝ ՀՈԱԿ
4. Դիլիջանի թիվ 2 մանկապարտեզ՝ ՀՈԱԿ
5. Դիլիջանի թիվ 3 մանկապարտեզ՝ ՀՈԱԿ
6. Դիլիջանի թիվ 4 մանկապարտեզ՝ ՀՈԱԿ
7. Դիլիջանի թիվ 5 մանկապարտեզ՝ ՀՈԱԿ
8. Դիլիջանի թիվ 6 մանկապարտեզ՝ ՀՈԱԿ
9. Դիլիջանի Հովհաննես Շարամբեյանի անվան գեղարվեստի դպրոց՝ ՀՈԱԿ
10. Դիլիջան քաղաքի մշակույթի պալատ՝ ՀՈԱԿ
11. Դիլիջանի գրադարանների կենտրոնացված համակարգ՝ ՀՈԱԿ
12. Դիլիջանի մշակույթի և հանգստի մանկական զբոսայգի՝ ՀՈԱԿ
13. Դիլիջանի քաղաքապետարանի մարզահամալիր՝ ՀՈԱԿ
14. Դիլիջանի մանկական երաժշտական դպրոց՝ ՀՈԱԿ
15. Դիլիջան քաղաքի երկրագիտական թանգարան՝ ՀՈԱԿ
16. Հանգստի գոտիներ
17. Հուշարձաններ
18. Սոցիալ-կենցաղային նշանակության այլ շենքեր և շինություններ
19. Պետական բնակելի ֆոնդ և պետական ոչ բնակելի տարածքներ
20. Ներհամայնքային նշանակության ջրամատակարարման համակարգ
21. Ներհամայնքային նշանակության ջրահեռացման համակարգ
22. Ներհամայնքային նշանակության ոռոգման համակարգ
23. Ներհամայնքային փողոցներ և հրապարակներ
24. Ներհամայնքային նշանակության ճանապարհներ
25. Ներհամայնքային կամուրջներ
26. Տրանսպորտային միջոցներ
27. Համայնքային աղբավայր
28. Գերեզմանատներ

Հաղարծին

1. Վարչական շենք
2. Սպորտդահլիճ
3. Տեխնիկական սպասարկման կետ
4. Ներհամայնքային նշանակության խմելու ջրատարաներ և ջրամբարներ /ջրամատակարարման համակարգ/
5. Փողոցային լուսավորության ցանց
6. Կուլտուրայի տուն
7. Հաղարծնի մանկապարտեզ ՀՈԱԿ
8. ՕԿՁ ջրամբար 300 տն.
9. Արտադրական կիսակառույց շենք

Թեղուտ

1. Մշակույթի շենք

2. Փոստի շենք
3. Սպասասրահ
4. Մարզահրապարակ
5. Թեղուտի մանկապարտեզ ՀՈԱԿ
6. Ներհամայնքային նշանակության խմելու ջրատարներ /ջրամատակարարման համակարգ/
7. Ներհամայնքային նշանակության ջրահեռացման համակարգ և կոյուղագիծ
8. Ներհամայնքային նշանակության կամուրջ
9. Ներհամայնքային նշանակության հենապատ
10. Հուշարձան և խաչքար
11. Գերեզմանատուն /ցանկապատ/

Գոշ

1. Գյուղապետարանի շենք
2. Բաղնիքի շենք
3. Ակումբ-գրադարանի շենք
4. Ներհամայնքային նշանակության ջրամատակարարման ցանց

Խաչարձան

1. Գյուղապետարանի շենք
2. Ֆիննական տնակ
3. Բուժկետ և բազմաֆունկցիոնալ սրահ՝ ջեռուցման համակարգով

Աղավնավանք

1. Գյուղապետարանի շենք
2. Ակումբի շենք
3. Ներհամայնքային նշանակության ջրագծեր

Հովք

1. Գյուղապետարանի շենք
2. Փողոցային լուսավորության ցանց
3. Գազատար ցանց